Ը. ՏԱՐԻ 2156 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 14 ԱՐԵԳ՝ 4383—Հ. Տ. 22 ՄԱՐՏ 1891—Ն. Տ. 3 ԱՊՐԻԼ 1891—ՀԻՃՐ. 24 ՇԱՊԱՆ 1308 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՅԼ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیەدە غلطەدە نورادونکیان خاندە آرەولك
غزتەسی ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան բաժանորդագին գրոշ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան ֆրանք	50
» » վեցամսեայ »	30

Դուրս զրկուած լրագրոց համար [illegible]
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

ՊՈԼԻՍ, 22 ՄԱՐՏ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Եւրոպեան կառավարութեանց վարիչք զատկային արձակուրդ կը վայելեն մի քանի օրէ ի վեր. Եւ կրնայ ըսուիլ Թէ ծանր խնդիր մ'ալ չկայ որ զիրենք զբաղեցնէ. Պալքանեան և ի մասնաւորի պուլկարական դէպքերուն կարեւորութիւնը չուրանալով հանդերձ, չափազանցելու ալ պէտք չկայ, ցորչափ ռուս կառավարութիւնն իւր պահպանողական ընթացքէն չի շեղիր. Հնդկաստանի մէջ բնիկ ցեղի մը շարժումն ևս բրիտանեան Տէրութեան հիմունքը ցնցելու բնութիւն չունի հարկաւ. Ինչպէս չորեքշաբթի աւուր հեռագրէն համառօտիւ իմացան ընթերցողք, Մանիփուրի կէս-անկախ երկրին մէջ, ծանր դէպք մը պատահեցաւ. Ասամի անգլ. կառավարիչ Պ. Ճէյմս Քինթըն Մանիփուր գացած էր Ղուրգա զօրաց երկու գունդերով, ձերբակալելու ցեղապետ մը որ բռնաբարած էր Մանիփուրի Րաճային կամ բնիկ իշխանին իրաւունքները, տապալելով զնա. Բնիկներն ոտք ելան Անգլիացւոց դէմ, յարձակեցան անգլ. բանակետղւոյն վրայ, և երկու օր շարունակեցին յարձակումը. Րաճան, անգլ. կառավարիչն Ասամի, գնդապետ Սքէն և քաղաքական գործակալ Պ. Կրիմուտ գերի ինկան բնիկներուն ձեռք. Տիկին Կրիմուտ և անգլ. երեք սպայներ յաջողեցան փախչիլ. Տեղի ունեցած ճակատամարտին մէջ Ղուրգայից քաջ զօրքերէն 460 անձինք ինկան, անգլ. եօթն սպայներ մեռան, և կ'ըսուի Թէ անգլ. կառավարիչն ևս մեռեր է. Անգլիացիք երկու զօրագունդեր ևս փութացին ղրկել ի Մանիփուր, և երրորդ մը կը պատրաստեն.

Այս հեռագրական լուրեր, զորս անակնկալ արկածի մը բերմամբ երէկ կարելի չեղաւ հրատարակել, Թէեւ Հնդկաստանի կառավարութեան համար ծանրակշիռ են, բայց եւրոպեան կարեւորութիւն չունին. Կրնայ ըսուիլ Թէ Խրիմու պատերազմէն քիչ ետքը ծագած հնդկային մեծ և երկարատեւ շարժումն ևս տարբեր սկզբնաւորութիւն մը չէր ունեցած, բայց հիմակ անգլիական կացութիւնը, նիւթապէս և բարոյապէս, անհամեմատ աւելի զօրաւոր է ի Հնդկաստան քան երեսուն երեք տարի յառաջ.

⁂

Զատկի առթիւ իտալեան նախարարք մէկ մէկ կողմ գացին. Պ. Ռուտինի Ֆիորենցա, Պ. Նիքօդէրա Թուրինօ և Միլան, Պ. Պիանքա Նափոլի, Պ. Քոլոմպօ Միլան. Մեկնելէն յառաջ խորհուրդ մ'ըրին, յորում ամեն բանէ աւելի ափրիկեան գործոց քննութեամբ զբաղեցան. Մենելիք Թագաւորին անկախ ընթացքը ծանրապէս կը շփոթեցնէ իտալեան կառավարութիւնն, և «նենգամիտ Հապէշին» խնդիրը գլուխը բերելու միջոցներուն վրայ կը խորհուի Հռոմայ մէջ. Կը վախցուի որ Մենելիք Թագաւոր Իտալիոյ դէմ պատերազմ հրատարակելով՝ օտար Տէրութեան մը կողմէ նիզակակցութիւն չգտնէ. Այս առթիւ ցաւ ի սիրտ կը յիշուի Թէ՝ Հապէշաստանի հետ դաշնագրին կնքումէն անմիջապէս ետքը, ամեն խնդիր վերջացած կարծելով, իտալեան կառավարութիւնն 35,000 ընտիր Վէթերլի հրացան տուաւ Մենելիք Թագաւորին, չորս միլիոն փր. ի փոխատուութեամբ իւր բանակը վերակազմելու համար. Ասոր կ'ըսեն ուրիշին խարազան տալ ինքզինք ծեծել տալու համար. Այն դաշնագրոյ կարեւորագոյն յօդուածն, որով իտալեան Թեւարկութիւն կը հաստատուէր Հապէշաստանի վրայ, Մենելիք չի ճանչնար, հերքելով իւր դեսպանին ընթացքն. Այս դժպատեհութեան մէջ Իտալացիք աւելի կը զայրանան տեսնելով Թէ ֆրանսական մամուլը դառն ծիծաղով մը կը խօսի մեծամիտ Իտալիոյ գաղթային դժուարութեանց վրայ. Իտալիա անշուշտ կարգի պիտի բերէ զՀապէշաստան. ոչ միայն քաղաքակրթութեան այլ եւ բիրտ զօրութեան իրաւունքն է այս. Խնդիրն ադոր վրայ չէ. Խնդիրն այն է Թէ Ափրիկէի մէջ իտալեան բանակն և գանձային զօրութիւնն զբաղեցնել կ'արժէ՞ իտալեան Թեւարկութեան ներքեւ առնելու համար այնքան հեռաւոր և ամուլ երկիր մը ինչպէս է Հապէշաստան.

⁂

Ռուս լրագիրք Ալեքսանդր Կայսեր կողմէ Սրբոյն Անդրէասայ աւագ պատուանշանին տրուելն առ Պ. Քառնօ գործնական հերքում մը կը համարին գերման լրագրութեան այն կարծեաց Թէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ ճշմարիտ նիզակակցութիւն կարելի չէ.

⁂

Իտալեան լրագիր մը վերջերս ծանուցած լինելով Թէ «գերմանական սպայակոյտն իտալեան կառավարութեան հաղորդեց Ալզաս-Լօթառի ամրութեանց յատակագիծը», զուիցերեան զինուորական Թերթ մը կը գրէ.

«Մեր հելուետեան ժողովուրդ քիչ քիչ պէտք է վարժուի այն գաղափարին Թէ առաջիկայ պատերազմին մէջ մեր սիրելի երկրին չէզոքութիւնը չպիտի յարգուի.»

ՎԵՀ. ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Վիքթօրիա Թագուհին արդէն իսկ օգուտ տեսաւ Կրասի գաղջ և հաճելի օդէն. Ֆրանսական իշխանութիւնք մեծաւ յարգանօք կը վարուին Ն. Վեհափառութեան հետ, և կը կատարեն անոր ամեն փափաքները. Կատարեալ հանգիստ վայելելու համար, Ն. Վեհափառութիւն չուզեր որ գիշերներն և առաւօտները զանգակներ հնչեն մօտակայ եկեղեցիք, զօրքերը փող հնչեցնեն, կամ կառքերը սուրալով անցնին իւր բնակավայրին մօտէն, և ըստ այսմ տնօրինած են իշխանութիւնք. Մատաղաձիեր (փոնի) լծուած իւր կառքով Ն. Վեհափառութիւն ամեն օր երկար պտոյտներ կ'ընէ, առաւօտներն հոգեւոր պաշտաման ներկայ գտնուելով տեղւոյն անկլիքան եկեղեցւոյն մէջ, ուր այս առթիւ սակաւաթիւ ընտրեալ ժողովուրդ մը կ'ընդունուի տոմսակով. Իւր իջևանած պանդոկին առողջական պայմանք կանխաւ քննուած էին յատկապէս, եւ բժիշկները տեղեկագրած էին Թէ վերջերս ի Կրաս տիրող հարբուխի համաճարակէն հետք չէ մնացած գրեթէ. Կրասի Փրովանսայ գաւառի ֆրանսացի ժողովուրդն, որ սէգ, կորովամիտ և աշխատասէր ժողովուրդ մ'է, յարգանօք կը վարուի, և ի խնդրոյ Ն. Վեհափառութեան, ազնիւ ցոյցեր չըներ իւր համակրանքն արտայայտելու. Թէեւ Ֆրանսա և Անգլիա բաւական կնճռոտ խնդիր մ'ունին Նիւֆաունտլէնտի ձկնորսութեան մէջ, բայց Վեհ. Վիքթօրիա Թագուհին, Լորտ Սալզպըրի և անգլ. կառավարութեան ուրիշ անդամներ իրենց զատկական արձակուրդը կ'անցունեն ֆրանսական հողին վրայ.

⁂

Այս առթիւ անգլ. լրագիրք ոմանք դիտել կուտան որ Թէեւ ցայս վայր անգլ. ազնուականութեան և ընչաւէտ դասուն սովորութիւն եղած է իրենց գարնային և աշնային արձակուրդի ժամանակն ի Ֆրանսա անցունել և իրենց յոգնած մարմնոյն կազդուրումը Ֆրանսայի օդէն ու ջուրէն ակնկալել, բայց ըստ կարեւորագոյն դիտողութեանց, Սկովտիոյ ծովեզերքն և լեռները՝ ցուրտ եղանակին մէջ իսկ՝ բուն անգլիական կլիմայէն աւելի բարեխառն են, շնորհիւ Կըլֆ Սթրիմ ովկիանեան հոսանքին, որոյ գաղջ ջուրերը կը բարեխառնեն նաև Սկովտիոյ ծովեզերքն. Ուստի, Սկովտիոյ մէջ մեծ պանդոկներ կը շինուին, Թէ՝ ցուրտ և Թէ տաք եղանակին մէջ Անգլիոյ ամեն կողմերէն զբօսաշրջիկներ հիւրընկալելու համար, և սկովտական կլիմային բարիքն ամեն ուղեւորներու դիւրամատչելի ընծայելու համար.

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարարը բարեկամաբար կը Թղթակցի սերպ կառավարութեան հետ՝ պուլկար գաղթականներուն ի Փիրոթ, Ադ-Փալանգա, Նիշ և Լեսքովաց համախմբման վրայ. Պուլկար նախարարին տեղեկութեան նայելով, այս մարդիկ 300 հոգի են, և տեղէ մը զէնք ալ ընդունած լինելով, գովելի դիտումներ չեն սնուցաներ. ընդհակառակն, եթէ Պէնտերէվ իւր խորհուրդն իրագործէր, այդ մարդիկ ալ անգործ պիտի չմնային. Սերպ կառավարութիւնը քաղաքավար ոճով պատասխանեց պուլկար կառավարութեան Թէ պէտք եղած քննութիւնը պիտի կատարէ.

Որովհետեւ Պուլկարիոյ վիճակն ուշադրաւ լինելէ չէ դադրած, Սոֆիայի արտաքին գործոց նախարարութիւնն այդ կէտերուն ուշադրութիւն կ'ընծայէ ըստ արժանւոյն.

Ի ԽԱՒԱՐԱԿՈՒՆ ԱՓՐԻԿԷ

Վիսման հազարապետ՝ [illegible] Ափրիկէին անուն նոր գիրք մը կը հրատարակէ. Ափրիկէի ներքին մասին գերեվաճառութեան հարազատ պատկերն է այս. Պ. Վիսման կը պատմէ իւր ներկայութեան տեղի ունեցած սոսկալի տեսարաններ. Թանկանիքա լճին վրայ գերի տանող նաւեր տեսաւ այնքան բեռցուած որ սաստկաշունչ քամին պատճառաւ արաբ գերեվաճառք կարգ մը գերիներ դուրս նետեցին որպէս զի չընկղմին. Ուրիշ օր մ'ալ, գերիներ ջուրը նետեցին ազատելու համար մեծագին էշեր զորս հարուստ Արաբի մը կը տանէին. Ինչ որ ուղեւորք ցարդ պատմած են գերի որսացող կարաւաններու վրայ, Վիսման հազարապետի ըսածին նայելով, չափազանցեալ չէ բնաւ.

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ

Ամերիկեան լրագրաց ըսածին նայելով, Պ. Մաք Քինլի որոշեր է ինք զինք ընտրելի ներկայացնել յառաջիկայ նախագահական ընտրութեան.

Այս նպատակաւ, հռչակաւոր մաքսային օրէնքին հեղինակը պիտի փորձէ նախ և առաջ Օհայիոյ նահանգին կառավարիչ ընտրել տալ ինքզինք.

Պ. ՔՐԻՍՓԻ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Նախկին երեսփոխան մը [illegible] լրագրոյն մէջ հետաքրքրաշարժ մանրադէպեր կը պատմէ Քրիսփիի նախարարութեան վրայ.

Օր մը, այս երեսփոխան դահլիճը կը մտնէ այն վայրկենին ուր ֆրանսական դեսպան Պ. Մօլ դուրս կ'ելնէր անտի. Նախարարապետն այն աստիճան գրգռուած էր որ երեսփոխանին ըսաւ. «Կը տեսնէ՞ք սա դուրս ելնող մարդը. օր մը չէ նէ օր մը պատուհանէն վար պիտի նետեմ զինք.»

ԱԼԶԱՍ ԼՈՐԷՆ

Քննութիւն մը բացուեցաւ Մէցի զինուորական ախոյեան մատակարարի մը դէմ հեծելազօրաց գնդին յանձնած ալիւրներուն համար, որովհետեւ քիմիական լուծմամբ երեւան ելեր էր Թէ այս ալիւրներ մեծ քանակութեամբ գաճ կը պարունակէին.

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը հաւաստեն Թէ վերջնապէս որոշուած է որ Վիլհէլմ կայսեր ի Լոնտոն ուղեւորութիւնն յունիս 8/20 ին տեղի ունենայ. Ն. Վեհափառութիւն անգլիկան մայրաքաղաքին մէջ պիտի ընդունուի. Ուրեմն, Ֆրետերիք կայսրուհւոյն պաշտօնն իւր մօր քով յաջողեր է, զի կայսրը կ'ուզէր բուն իսկ ի Լոնտոն ընդունուիլ պաշտօնապէս.

⁂

Զրոյցներ կը շրջին տակաւին զօրագունդերու կեդրոնացումներու մասին, զորս Ռուսիա կը կատարէ աւստրիա-գերմանական սահմանագլուխներուն վրայ. մանաւանդ Նովկորոտ բանակած ռուս հետեւակազօրաց 22րդ զօրաբաժնին առաքումը Կալիչիոյ սահմանագլխին վրայ՝ շատ կը զբաղեցնէ միտքերն. Այդ զօրաբաժինն հրամատար զօրավար Ռատիչէչի արժանացած է Պերլինի լրագրաց մէջ երկար կենսագրութիւններու. այս լրագիրք ահարկու զինուորական մը կը ներկայացնեն զայն, որուն ներկայութիւնը Սիլեզիոյ և Կալիչիոյ սահմանակայներէն՝ նշանակելի դէպք մը կը համարեն.

⁂

Ծանուցինք Թէ անցեալ տարի Վիլհէլմ Բ՝ երբ Պրուսիոյ Թագաւոր՝ արքայական նոր գահ մը շինել տուաւ իրեն համար. Գերման Թերթեր կ'իմանան Թէ Վիլհէլմ Բ. որոշած է կայսերական նոր գահ մ'ևս շինել տալ. Փրոֆ. Էմիլ Տէօփլէրի կողմէ գծուած այս գահ պիտի կանգնի Պերլինի Թագաւորական դղեկին սպիտակ սրահին մէջ. Օթոցները կամ ծածկոյթները պիտի լինին դեղին և ոսկեայ ճամուկաւոր դիպակէն եւ պիտի կրեն սեւ արծիւներ.

ԱՆԳԼԻԱ

Ուարուիքի կոմսութեան կամ գաւառին մէջ, Անգլիոյ կեդրոն, Սթրաթֆորտ (Էվըրնի վրայ) աւանը Շէքսփիրի անուան հետ սերտիւ կապուած է. Անդ բնակած եւ անոր շրջակայները ծնած է անմահ բանաստեղծն, որոյ գործերն Աստուածաշնչէն ետքն ամեն Անգլօսաքսոնի ընթերցանութեան նախասիրական գիրքն են. Այս օրերս քուէարկեալ օրէնք մը կը տրամադրէ Թէ այդ վայրեր հասարակ մարդոց ստացուածք չպիտի լինին երբեք. Մի քանի ձեռնհաս անձեր որք արդէն հոգ տարած էին Շէքսփիրեան Թանգարան մը կազմակերպելու—պաշտօն կը տրուի Շէքսփիրի ծննդավայրն ու բնակավայրը պարունակող կրկին կալուածները մատակարարել. Օրէնքն իբրեւ հաւաքական մարմին մը կը կազմակերպէ այս անձեր, եւ սեփականութիւնն եւ պահպանք Շէքսփիրեան կալուածներուն կատարեալ արտօնութիւն կուտայ իրենց եղած ամեն տեսակ պարգեւներն ի կիր առնելու, իրենց [illegible] ներն, գնելու այս տուներն ու ստացուածքներ որք Շէքսփիրի պատմութեան հետ առնչութիւն ունին. վերջապէս, Շէքսփիրեան կալուածն կցուած Շէքսփիրեան մատենադարանն ու հնութեանց Թանգարանը պահելու և ճոխացնելու.

Այս կալուած, որ ցայս վայր ամեն տեսակ վտանգէ զերծ է մնացած, շնորհիւ Շէքսփիրի վրայ հասարակութեան տածած յարգանաց, այսօր օրինաց պաշտպանութեան ներքեւ կը մտնէ, եւ կերպիւ իւիք ազգային ստացուածք կը լինի.

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ Մահմետականք, որք ցարդ երկու տեղեր կրօնային կեդրոններ ունէին, այսուհետեւ երեք տեղ պիտի ունենան. Կայսերական տնօրինութեամբ Կաւկասիոյ ժողովրդեան համար անուանելի Միւֆթին բնակավայր պիտի ունենայ ի Վլատիքաւքազ. Կրօնային գործոց վարչութեան համար Կատարինէ կայսրուհւոյն օրէնքն ի վեր տրուած չափաւոր ինքնօրինութիւնն պիտի կանոնաւորի.

Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Հունգարիայէն կը ծանուցուի Թէ ի Թրէնչին երկաթուղւոյ ազդարարիչ պահնորդ մը երբ իւր տաղաւարին մէջ պաշտօնի վրայ կը գտնուէր և երկուքու տարեկան իւր մանչ զաւակ քանի մը կանգուն անդին կը խաղար, ահագին արծիւ մը վար իջաւ, իւր կտուցով և ոտքերով բռնեց վերցուց տղայն, և լերանց կողմ Թռաւ գնաց. Տղուն մայրն իւր հիւղակին պատուհանէն տեսաւ ողբալի դէպքն, և սրտին ցաւէն մարեցաւ ինկաւ.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՔԱՐԱՅՐԻ ՄԸ ԳԻՒՏԸ

Անտալիէն (Քօրսիքա) մարտ 25 Թուականաւ անգլ. լրագրաց կը հեռագրեն հետեւեալը.

Հոս գտնուած է քարայր մը, որ կ'ըսուի Թէ կը գերազանցէ շքեղութեամբ և մեծութեամբ մինչեւ հիմա գիւտացուածները. Դիրքը Բոնդֆ-Լէյիսայի շոգեկառքի կայարանէն մղոն մը հեռի է. Քարայրին մուտքը շատ դժուարին է՝ բացուածքին փոքրութեան պատճառաւ. բայց խուզարկողն երբ անգամ մը ներս մտնէ, կը գտնէ ինքզինք ընդարձակ և ահեղ սրահի մը մէջ, որոյ կողերն 25 [illegible] տայի բարձրութիւն ունին. Այս սրահ ունի զանազան անցքեր, որք կ'առաջնորդեն անհամար ուրիշ սենեակաց. Քարայրին կատարեալ խուզարկութիւնը տեղի ունեցած չէ դեռ. Զբօսաշրջիկներ փորձած են խուզել խորութիւնը, բայց վեց կամ ութ ժամու աշխատութենէ վերջ կը վերադառնան ազատ օդին մէջ՝ անկատար Թողլով իրենց գործ, սակայն համակիսալ քարայրի դիւցային գեղեցկութեանց հրաշագան նկարագրութեամբ. Անգամ մը գործաւոր մը ձեռնարկեց քարայրին ամբողջ տարածութեան մէջ Թափանցել. Իւր հետ առած էր պաշար և խիժածիր փայտէ ճրագներ. Հինգ օր մէջը մնաց և այդ միջոցին կը հաշուէ Թէ 40 մղոն հեռաւորութեամբ ճամբայ քալած էր. ստիպուեցաւ ետ դառնալ երբ տեսաւ իւր առջեւ ջրի տարածութիւն մը որ արդեւք կը լինէր յառաջացման. Չյաջողեցաւ քարայրին վերջին ծայրն հասնիլ, և ծեթագրեց Թէ ծովու վրայ՝ Ռեփլէյեան և Քավլի հրուանդանէն ոչ հեռու՝ ուրիշ ուղիղ մը վրայ կը բացուի քարայրն. Այս վերջին տեղւոյն մէջ կայ ծանօթ մեծ խորութեամբ անձաւ մը որ դեռ չէ խուզարկուած. Ծովուն հետ գրեթէ միեւնոյն մակարդակին վրայ կը գտնուի և ծանօթ է մոլեգն քարայրի անուամբ. Փոթորկալի օրերուն ալեաց ընթացքն ահեղի է և այն սոսկալի ձայները զորս յառաջ կը բերէ, խորհրդաւոր անձաւին արձագանգներուն ի միասին լսելի կը լինին շատ հեռուէն. Երբեմն այս ձայներ կը լսուին մինչեւ ի Բոնտֆ-Լէյիս և կան ենթադրողներ որք կարծել կուտան Թէ ծովուն ալիքները ճեղքեր բացեր են ժայռերուն մէջ. Այս ձայներ քաջածանօթ են այն կողմի բլրոց վրայ հովիւներու, որք զայն կը նկարեն փոթորկին յառաջապար ազդու նշան. Բոնդֆ-Լէյիսի և Քավլի քարայրներն միեւնոյն լինելու և ամբողջն 60 մղոն երկայնութեամբ ընդարձակ ընդ երկրեայ անձաւ մը կազ-

---

—)(187)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Մտիկ ըրէք, ըսաւ կոմսը, չյաջողեցայ ըսել հիմայ. այո, քանի որ զիս սպաննել ուզելով, միայն վիրաւորեցիք զիս, և ոչ վտանգաւոր կերպով. Ուրեմն տրամադիր եմ ներողամիտ ըլլալու քեզ և մեղսակցիդ համար, և նոյն իսկ ջանքեր պիտի ընեմ որ շատ ծանր պատիժ չտան. Բայց մէկ պայմանով. պիտի ըսէք Թէ ո՞ւր տարիք այն աղջիկը զոր անցեալ շաբաթ առեւանգեցիք Տավի փողոցը.

—Օ՛, հիմայ ալ ուրիշ պատմութիւն մը. աղջիկ առեւանգեր ենք եղեր. Ինչո՞ւ համար. Ըսէ՛ նայիմ, զարմանալի չէ՞ ասիկա. Աս տարիքով, աս տգեղութեամբ, աղջի՞կ ալ պիտի գողնանք. Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ.

—Ըսել է չէ՞ք ուզեր խօսիլ.

—Ե՞ս չեմ ուզեր խօսիլ. Կարծեմ բաւական խօսեցուցիք զիս. Գալով ձեր առեւանգուած աղջկան, տեղեկութիւն չունիմ, չեմ հասկնար ինչ ըսել կ'ուզէք.

—Ոչ ալ ես, մռլտաց Բօլիպոլ.

Կոմսը հեծիւն մը արձակեց և ցաւէն ու ըրած ճիգերէն յոգնած, դէպ ետեւ ինկաւ.

—Դուրս տարէք, ըսաւ Կապիտօնին, յետոյ եկէք. ըսելու բան ունիմ. Կապիտօն՝ Նուառօի և Թէօտօռի հսկողութեան տակ ձգելով երկու չարագործները, շուտով դարձաւ կոմսին քով.

—Յուսախա՞բ եղայ, ըսաւ ծերունին, կը կարծէի....

—Որ պիտի խօսէին.

—Այո.

—Ես ապահով էի որ հակառակը պիտի ըլլար.

—Կը կարծէք որ դատաւորաց առջեւ ալ այսպէ՞ս պիտի վարուին.

—Անշուշտ.

—Հակառակ բոլոր անձկութեանց զոր աղջկանս համար կը զգամ, ասիկա կ'ուրախացնէ զիս. Օ՜հ, չեմ ուզեր որ արդարութիւնը.... Հերիք եղած ամօթը ու անպատուութիւնը. Ես ալ ձեզ պէս կը մտածեմ Թէ երդուած են լուռ կենալ. Զարմանալի է որ այսպէս անզգամներ այսքան խոստմնապահ են. Դերակոմսը բան մը խոստացած ըլլալու է.

—Հարկաւ. Վերջապէս, բան մը պիտի չյայտնեն. կը կրկնեմ, Կապիտօն, ատոր համար գոհ եմ. Յորմէհետէ ըսիք ինծի Թէ դաստիարակուհին մեղսակիցն էր դերակոմսին, աղջկանս վիճակին վրայ նուազ անհանգստութիւն կը զգամ. իմ վախցած վտանգս չսպառնար իրեն. Ուրեմն երբ ոստիկանք հարցնեն ձեզ, պէտք ըսէք ինչ որ իրենց ըսին, Թէ տունս մտեր են զիս սպաննելու և ապա կողոպտելու համար. Մի մոռնաք որ ես միշտ Բիէռ Ռուսօ եմ.

«Պիտի շարունակէք ձեր հետազօտութիւններն աւելի եռանդով. դժբաղդաբար շատ ատեն անկարող պիտի ըլլամ աշխատելու. Կը վախնամ որ վաղը բոլոր կարողութիւններս փճանան, խելքս վրաս չմնայ, զառանցանք ունենամ. Պէտք է որ հիմայ մէկ քանի գործեր կարգադրեմ.

«Բարեկամ մը ունիմ, Կապիտօն, հազուագիւտ բարեկամ, որուն վրայ մեծ վստահութիւն ունիմ, որ միշտ անձնուէր եղած է ինծի. Վան Օսէն կը կոչուի. Բաց ի մէկ գաղտնիքէ մը զոր պատշաճ չհամարեցի յայտնել իրեն, իմ ամեն գաղտնիքներս գիտէ. Կ'ուզեմ այդ բարեկամս իմ տեղս դնել. կը յուսամ որ ատեն պիտի ունենամ իր ընելիքն իրեն ըսելու. Երբ ամեն բան իմացնեմ իրեն, ինծի պէս պիտի գործէ. Որչափ ալ մեծ ըլլայ ձեր վրայ վստահութիւնս, կան բաներ զորս չեմ կրնար ձեզ յայտնել. Վաղը պիտի յարաբերութեան մտնէք Պ. Վան Օսէնի հետ. առանց անոր խորհուրդ հարցնելու բան մը պիտի չընէք, իր հրամանները պիտի կատարէք առանց դիտողութիւն ընելու, և պիտի ընէք ինչ որ ինք ըսէ.

Վիրաւորելոյն ձայնը տակաւ տկարացած էր և իր կուրծքը հետզհետէ աւելի կը սեղմուէր.

—Ուրիշ բան չունիմ ըսելու, շարունակեց. իմ կողմէս հրամայեցէք Թէօտօրին որ երթայ շուտ Պ. Վան Օսէնը կանչէ. Դռնապանը Թող երթայ իմաց տայ ոստիկանութեան գործակալին, որովհետեւ չէք կրնար այս Թշուառականներն հոս պահել.

«Ես շատ տկար եմ. գլուխս կը ծանրանայ. գէշ կը զգամ զիս. հանգիստ պէտք էր ինծի. չէի կրնար ըսել, Օ՛հ, Կապիտօն, վայրկեան մը մի կորսնցնէք.

ԻԲ

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻՆ ԱՌՋԵՒ

Պ. Բիէռ Ռուսօի տունն անցած ոճիրն իմացածին պէս, Թաղին ոստիկանութեան գործակատարն իսկոյն հոն գնաց հետն առնելով քարտուղար մը, երկու ապահովութեան գործակալ և երեք խաղաղութեան պահապան.

Գործակատարը սալօնը մտաւ և նախ դռնապանները հարցաքննեց.

Ասոնք ըսին Թէ անձ մը, զոր սպասաւոր կարծած էին իր հագուստին համար, իրենց տունն եկած էր, տիրոջը կողմէ Պ. Ռուսօին նամակ մը տալու համար. Իսկ միւսին ներս մտնելը չէին տեսած, որովհետեւ առաջինն արգիլած էր զիրենք տեսնելէ.

—Ծառայ կարծածնիդ իր ենթադրեալ տիրոջ անունն ըսա՞ւ.

—Ոչ, պարոն. իրաւ է Թէ չհարցուցինք. չէինք կրնար ենթադրել որ այսպէս պիտի ըլլար.

—Ո՞վ բացաւ բնակարանին դուռը.

—Այս կինը, պարոն, պատասխանեց Կապիտօն, չկրնար ձեր հարցմանց պատասխանել. համր է.

—Եւ խո՞ւլ...

—Ոչ, կը լսէ կատարելապէս.

—Ո՞րչափ ատենէ ի վեր կը ծառայէ Պ. Ռուսօին.

Ֆրանչէսքա տասը մատները ցուցուց, յետոյ ալ ձեռքին երեք մատները.

—Տասն երեք տարի, ըսաւ գործակատարը.

—Իր տիրոջ նկատմամբ մեծ հաւատարմութիւն և անձնուիրութիւն ունի, ըսաւ Կապիտօն.

—Ի՞նչպէս կ'ըլլայ, հարցուց գործակատարը Ֆրանչէսքային, որ այդ երկու անծանօթները ձեր տիրոջ սենեակը մտցուցիք.

Համրը ձեռքով շարժումներ ըրաւ, զոր մարդ չհասկցաւ, սալօնէն շուտ մը դուրս ելաւ և դարձաւ նորէն, քարետախտակը բերելով, շուարած կերպարանքով մը. Քարէտախտակը ցուցնելով, շատ մը շարժումներով հասկցուց ոստիկանին Թէ մարդերէն մէկը բան մը գրած էր հոն զոր իր տիրոջը կարդալ տուած էր.

—Եւ ասիկա աւրուեր է, ինչո՞ւ. ո՞վ է ըրեր.

Կապիտօն լուռ կեցաւ. Համրը միշտ ձեռքերով կը խօսէր.

—Երկուքէն մէկը, անշուշտ, ըսաւ Նուառօ.

—Այդպէս ըլլալու է, ըսաւ գործակատարը. կ'երեւի Թէ իրենց մէջ ակից երրորդ անձ մը կայ զոր չեն ուզեր յայտնել.

Քովի սենեակէն, որուն դուռը բաց ձգած էին, Լօռի բոլոր այս խօսքերը կը լսէր.

—Ա՜հ, ըսաւ մտքէն, ասիկա գիտնալու է. Կապիտօնը բան մը չըսեր կոր, զարմանալի՜ է....

—Չարագործներն երբ նամակ մը բերի՞ն, հարցուց գործակատարը.

—Այո, պատասխանեց Ֆրանչէսքա գլխով.

—Ո՞ւր է այդ նամակը.

Նուառօ կոմսին գրասեղանին վրայէն առաւ զայն և գործակատարին տուաւ.

—Բայց ասիկա նամակ չէ, ըսաւ կարդալ փորձելէ վերջը. կապակցութիւն չունեցող բառերու կոյտ մըն է, որ իմաստ բնաւ չունի. Դիտմամբ գրած են ասիկա.

—Պ. Ռուսօին ուշը գրաւելու և զարնելու համար զայն, ըսաւ Կապիտօն.

Գործակալը Թուղթը դարձուց.

—Մտքէս անցաւ. ստորագրութիւնն ալ չկարդացուիր. Մարգիզ բառը միայն կը տեսնուի կոր.

Նամակը քարտուղարին տուաւ, վայրկեան մը խորհեցաւ, և Կապիտօնին դառնալով ըսաւ.

—Դո՞ւք ազատեցիք Պ. Ռուսօն սպանիչներուն ձեռքէն.

—Այո, պարոն, Նուառօ ընկերիս հետ.

—Մօտերն էիք և աղաղակնե՞ր լսեցիք....

(Շարունակելի)

մելու կարծիքը կը հաստատուի այծարածի մը սա պատմութեամբ թէ քանի մը օրեր իր հօտը կորսնցնելէ վերջը, զարմանօք լսեց առաւօտ մը թէ հօտը տեսնուած է Քալվիի մօտ տեղ մը։

Քրիսթիանիայի Գիտութեանց Համալսարանի երկու դասատուք քննած են Բոնդէ-Լէչիայի քարայրն, և սապէս կը բացատրեն անոր կազմութիւնը․

«Քորսիքա իւր գոյութիւնը կը պարտի Ալպեանց երկրաբանական բարձրացման մը, որուն յաջորդած է Ապենինեանց լերանց բարձրացումը․ Կոլոյի գետը նախ կը թափէր Քալվի ծովախորշին մէջ, բայց երկրորդ բարձրացումը փոխեց անոր ընթացքն ուրիշ կողմ մը․ Ուրեմն քարայրը նոյն է ինչ որ էր ժամանակաւ Կոլոյի գետայատակն, և կը պարտի իւր ընդերկրեայ կազմութիւն երկրաբանական յաջորդակի շարժմանց․ Այս տեսութիւն կը հաստատուի քարայրին յատակավայրէն, որ կը յայտնէ ժամանակաւ գետի մը ուղին լինելը․ Տեղ տեղ խորութիւնն է մինչեւ 20 ոտք․ այլ ուրեք հազիւ թէ մարդ մը անցնելու չափ տեղ կայ․ Այս ամառ Այաչիոյ մէջ մեծ խուզարկութիւն մը պիտի կատարուի քարայրին գաղտնիքը լուծելու նպատակաւ, ի ձեռն յատուկ կարաւանի մը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն․ Ս․ Պատրիարք Հայրն, իւր հետն ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին, երէկ առաւօտ Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին ապարանքը գնաց ի Նշան Թաշ և տեսակցեցաւ Ն․ Բարձրութեան հետ։

Պրուսայի Առաջնորդ Տէր․ Բարթուղիմէոս եպիսկոպոս հեռագիր մը ուղղելով կայս․ պալատան առաջին քարտուղարին, շնորհաւորած էր Վեհ․ Սուլթանի ծննդեան տարեդարձն եւ ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրած վասն կենաց և բարօրութեան Ն․ Կ․ Վեհափառութեան։

Ի պատասխանի՝ Վսեմ. Սիւրէյա փաշա հեռագիր մը ուղղելով Ն․ Գերապատուութեան, ծանուցած է թէ շնորհաւորական հեռագիրը մատուցած է Վեհ․ Սուլթանին, որ Իւր բարձր գոհունակութիւնն յայտնած և միանգամայն հրամայած է հաղորդել զայս Պրուսայի Տէր․ Առաջնորդին։

Մեր ստացած մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն՝ Էջմիածնայ Գէորգեան Ճեմարանի բարձրագոյն կարգի երեք դասարանաց ուսանողք՝ որոց մէկ մասն այս ամառ պիտի աւարտէին իրենց շրջանը՝ անակնկալ կերպիւ արձակուեր են և մինչեւ իսկ կըսուի թէ պիտի ճամբուին Ճեմարանէն կամ պիտի հեռանան կամովին։

Այս յանկարծական տնօրինութեան շարժառիթ եղող պարագայք այնքան ծածուկ կը պահուին եղեր Էջմիածնայ մէջ, որ Տփղիսի լրագիրք իսկ ո՛ր և է տեղեկութիւն չեն հրատարակած այս մասին։

Գոհութեամբ կ՚իմանամք որ Բերայի Նոր Թատրոնի և յարակից կրպակներու շինութեան համար Թաղական Խորհրդոյ կողմանէ 1883 թուականին Աղ․ Խաճեան, Ցակոբեան և Կիւմիւշկերտան էֆէնտիներու հետ կնքեալ փոխառութեան մայր դրամն ու տոկոսիքը պարբերաբար վճարուած ըլլալով վարձուց հասոյթէն, այլ եւս պարտք չէ մնացեր․ Հետեւաբար սոյն կարեւոր կալուածներ, որոց եկամուտք ի դրաւ դրուած էին յերաշխաւորութիւն սոյն փոխառութեան, վերադարձուեր են Բերայի Թաղին։

Թաղական Խորհուրդն իւր վերջին նստին մէջ շնորհակալութեան քուէ տուած է յիշեալ փոխատու էֆէնտիներու, ի մասնաւորի առ Աղնուաշուք Ցովհաննէս էֆէնտի Խաճեան, որ սոյն փոխառութեան կարեւորագոյն մասն ստանձնած լինելէ զատ, մեծ հոգածութեամբ և ազգասիրաբար վարած է սոյն ազգային կարեւոր կալուածոց շահագործման խնամքը։

Ս․ Էջմիածնայ ի նպաստ հաւաքեալ դրամներու գանձապետ Աղ․ Տիգրան էֆէնտի Կիւմիւշկերտան հրաժարական տուած ըլլալով, Քաղաքական Ժողովն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ մերժեց այդ հրաժարականն, հրաւիրելով զԿիւմիւշկերտան էֆէնտի շարունակել իւր պաշտօնն և միանգամայն առաջարկել Վարչութեան ինչ որ բանաւոր և օգտակար կը դատէ գանձանակաց արդիւնաւորութեանն համար։

Պ․ Վահրամ Մութաֆեանի եղբօրորդի Պ․ Ցովհաննէս Մութաֆեան՝ նախկին քաղաքագլուխ Ախալցխայի՝ մայրաքաղաք եկած է իբր ներկայացուցիչ Պ․ Մանթաշեանցի, նաւթային գործերու համար․ Պ․ Մութաֆեան երկու շաբաթի չափ կը մընայ ի Կ․ Պոլիս։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ․ Կեդր․ Վարչութեան

1․ Գալատիոյ Ս․ Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան չորս ու կէս ամեայ հաշուեցոյցն՝ 1886 յուլիս 15 մինչ ցվերջ դեկտեմբերի 1890 ամի․

2․ Մաքրիգիւղի Ս․ Աստուածածին եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան քսաներկուամսեայ հաշուեցոյցն՝ 1889 մայիս 15 1891 փետրվար վերջ․

Եւ 3․ Գուրուչէշմէի Ս․ Խաչ եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան միամեայ հաշուեցոյցն՝ 1890 յունվար 15է ցվերջ դեկտեմբերի նոյն ամի, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոնց յար և նման մէկ մէկ օրինակն իրենց Թաղի եկեղեցեաց բակը կախուած են ի տես Թաղեցւոց։

Տնտեսական Խորհուրդն ,այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղից Պատուարժան ազգայնոց որ իրենց Թաղի վերաբերեալ հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրացումէն յետոյ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։ (Կնք․)

21 մարտ 1891

Գաբրիէլ էֆէնտի Գաբրիէլեան, իւր մեծ մայր ու քոյրեր վշտահար սրտիւ իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն հրապարակաւ ամեն անոնց որք ներկայ գտնուելով ՏԻԿԻՆ ՄԱՔՐՈՒՀԻ ՉԱԼԵԱՆԻ յուղարկաւորման ու թաղման, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքն արտայայտեցին այս ախուր առթիւ․ Նաեւ մասնաւոր շնորհակալիք Հախիւռեանց վարժարանի խնամակալութենէ որք ցաւակցական մասնաւոր ցոյցերով պատուեցին իրենց ողբացեալ պաշտօնակցին յիշատակը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ՀԱՑՍ․ ՊԱԼԱՏ

Ծովային գործոց նախարար Վսեմ․ Հասան փաշա և Ծովային ոպայակոյտի Նախագահ Ֆէրիդ Ֆաիք փաշա երէկ կայս․ պալատ գնացին և ժամ 8 1/2ին իրենց պաշտօնատեղիները դարձան։

Ի Բ․ ԴՌՒՌՆ

Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ երէկ Բ․ Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ամերիկեան դեսպան Պ․ Սալոմն Հիրշ երէկ Բ․ Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ․ Նախարարին և Վսեմ․ խորհրդականին հետ։

ՔԻՒՐՏ ԵՒ ԱՐԱԲ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐՔ

Քիւրտերէ և արաբներէ կազմելի Էրթօղրուլ կազի հեծելագնդի պարտականութեանց յատուկ հրահանգն, զոր պատրաստած էր կայս․ աւագ Թիկնապահէք փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը, մատուցուած է Վեհ․ Սուլթանին, որ Իւր կայս․ Իրատէով վաւերացուցած է զայն։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՕՍՄ․ ԴԵՍՊԱՆԸ

Արտաքին գործոց Նախարարութիւնն հրաման ուղղած է Վիէննայի Օսմանեան նորընտիր դեսպան Զիեա պէյի, որպէսզի անմիջապէս իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորի։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱՀՄԷՏ ՎԷՖԻԿ ՓԱՇԱՅԻ

Վեհ․ Սուլթանն իմանալով Ահմէտ Վէֆիգ փաշայի մահն, հրամայած է որ յուղարկաւորութեան ծախքը կայս․ մասնաւոր Արկղէն վճարուի և մարմինը, վախճանելոյն կտակին համաձայն, ամփոփուի ի Ռումէլի Հիսար Գայալար անուն գերեզմանատան մէջ յատկապէս պատրաստեալ շիրմին մէջ․ Յուղարկաւորութիւնն երէկ մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ և մարմինն ամփոփուեցաւ որոշեալ տեղը․ Ներկայ էին Վեհ․ Սուլթանին կողմէ ղրկուած Թիկնապահք ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան պաշտօնատարք և այլք։

ԹԵՆՊԷՔԻԻ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔ

Ի Թուրքիա ներմուծեալ Թէնպէքիներու համար կայս․ կառավարութեան և Պարսկաստանի միջեւ տասը տարիէ ի վեր կնքեալ սակագնոյ պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, երկու կողմէ պատուիրակներ կարգուած էին նոր սակագնոյ մը պատրաստութեան համար․ Բ․ Դրան կողմէ կարգեալ պատուիրակներն, որք են Պոլսոյ Ներքին ապրանաց մաքսատան տնօրէն Իզզէթ պէյ ու մաքսային ժողովոյ անդամ Ճէլալ պէյ, պարսկական դեսպանատան կողմէ կարգեալ պատուիրակներու հետ երկար խորհրդակցութիւններ կատարելէ յետոյ պատրաստած են նոր սակագինն, որուն համաձայն, ի Թուրքիա ներմուծեալ Թէնպէքիի իւրաքանչիւր նոր օխայէն հին սակագնոյն համաձայն առնուած երկու ղրուշ տասը փարայի մաքսատուրքը՝ երեք ղրուշի բարձրացած է․ այդ մաքսատուրք, որ ցարդ Մէճիտիյէ դրամով կառնուէր, յետ այսօրիկ ոսկի դրամով պիտի առնուի և կայս․ կառավարութիւնն իրաւունք պիտի ունենայ ամեն երեք տարին մէկ անգամ փոխել և նորոգել այդ սակագինը․ Այդ մաքսատուրքի բարձրացմամբ մաքսային հասոյթք տարեկան երեսուն-քառասուն հազար ոսկւոյ յաւելում պիտի ունենան։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վիլհէլմ կայսրը մայրաքաղաքիս գերմանական դեսպան Պ․ տը Ռատովիցի միջոցաւ իւր ցաւակցութիւնն յայտնել տուած է առ Մեծ-Եպարքոսն՝ Ն․ Բարձրութեան որդւոյն Սուպհի պէյի մահուան առթիւ․ Բարձր․ Քեամիլ փաշա խորապէս զգածեալ Գերմանիոյ կայսեր այս փափկանկատ հոգածութենէն, խնդրեր է Պ․ տը Ռատովիցէն՝ իւր խորին շնորհակալութիւնը մատուցանել Ն․ Վեհափառութեան։

ՀԱՑՍ․ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Լ․ Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ այն շնորհաւորական ուղերձը զոր Վեհ․ Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառ պատիւ ունեցած էր Ն․ Վեհափառութեան մատուցանելու, ոսկեհուռ մետաքսէ գեղեցիկ ծածկոյթի մը մէջ դրուած էր և Հայ Հռոմէականաց Բերայի մայրապետանոցին Քոյրերը միաբանեալ և ոսկեթել ճոխ ասեղնագործութիւն մը պատրաստած էին, ճարտարարուեստ և նրբահիւս, որ նոյնպէս մատուցուեցաւ յոտս կայս․ գահոյից։

Վեհ․ Սուլթանն որ քաջ գիտէ գնահատել գեղարուեստական արտադրութիւնները, գոհ մնալով այդ ասեղնագործութենէն, բարեհաճած է Գեղարուեստից երեք արծաթեայ շքադրամներ շնորհել, մին՝ վերոյիշեալ հաստատութեան վերատեսչուհւոյն և երկուքն՝ անոր աշխատակից երկու մայրապետներու։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այս աւուր թուով կը հրատարակենք Թրամուէյից ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովոյ ներկայացեալ տեղեկագրոյն թարգմանութիւնը․ Այդ նստին, որ տեղի ունեցաւ երեքշաբթի օրը, ի Ղալաթիա, ընկերութեան կեդրոնատեղին, նախագահութեամբ Ժ․ Բազանովա էֆէնտիի, ներկայ էին 29 բաժնետերք որք կը ներկայացունէին 5200 բաժին․ Ամենէն աւելի բաժնեթուղթ ունեցողներէն Պարոնայք Ն․ Պլէօս և Ս․ Տանտրիա քննիչ կարգուեցան և Ն․ Բոխառի պէյ՝ քարտուղար․ Ցետ ընթերցման տեղեկագրոյն, ժողովը վաւերացուց անոր միջոցաւ ներկայացեալ երկու առաջարկներն և երրորդ առաջարկին համաձայն՝ ըստ օրինի վարչական խորհուրդէն հրաժարեալ երկու անդամոց (Էտվարտս էֆ․ և Պ․ Ազարեան էֆ․) յաջորդներու ընտրութիւն կատարելով, վերընտրեց զանոնք․ Հետեւաբար, ներկայ տարեշրջանին մէջ՝ Թրամուէյից ընկերութեան վարչական խորհուրդը նախորդ շրջանին նման կազմուած է հետեւեալ անդամներէն․

Տեարք
Ժ․ Բազանովա
Ա․ Ռալլի
Պ․ Ազարեան
Ռ․ Էտվարտս
Տ․ Բասրալլի
Ժ․ Անաստասիատէս

Այս ժողովը շնորհակալութեան քուէ տուաւ իւր նախագահին, վարչական խորհրդոյ անդամոց և տնօրէնութեան։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՄՈՒԽԹԱՐՆԵՐԸ

Պետական Խորհրդոյ մէջ երէկ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան մայրաքաղաքիս մուխթարներու ընտրութեան եղանակ մը որոշելու համար․ Սոյն խորհրդակցութեանց ներկայ գտնուեցաւ Քաղաքապետութեան կողմէ ղրկուած պաշտօնատար մը․

Թարիք խիստ բանաւոր կը գտնէ այս ձեռնարկն և կը յարէ թէ քանի որ մուխթարներու ընտրութիւնը կանոնաւոր եղանակաւ մը չկատարուիր և քանի որ կայս․ կառավարութեան տնօրինութեանց գործադրութեանը համար գլխաւոր միջնորդները մուխթարներն են, հետեւաբար ամենակարեւոր գործ մ՚է ասոնց վիճակը բարեկարգել և այսպէս տեղի չտալ երբեմն երեւան ելած բողոքներու։

ՑՈՒՆ ՎԱՐԺԱՊԵՏՔ

Կ․ Պոլսոյ բոլոր յոյն վարժապետք և վարժուհիք այս օրերս Ֆէնէրի Պատրիարքարանն հրաւիրուեցան, ուր՝ կայս․ կառավարութեան և Պատրիարքարանի միջեւ գոյացեալ համաձայնութեան համաձայն՝ վկայագրեր յանձնուեցան անոնց․ Մի և նոյն ձեռնարկութիւնը կատարուած է նաև Թուրքիոյ այլ և այլ գաւառաց մէջ։

ԿԱԶԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի ՉՈՒՊՈՒՔԼՈՒ

Երէկ Բ․ Դրան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ Նախագահութեամբ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր․ Արիֆի փաշայի․ Այս յանձնաժողով, զոր կը կազմէին Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ․ Բաիֆ փաշա, և Քաղաքապետ Վսեմ․ Րըտվան փաշա, խորհրդակցութիւններ կատարեց Չուպուքլուի կազի մթերանոցներու պատճառաւ Սամի պէյի և Մոմճեան, Սամանճեան ու Հաճեան էֆէնտիներու միջեւ ծագած ծանուցեալ խնդրոյն վրայ։

ՕՍՄ․ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Ելմտական ժողովոյ անդամ Սիւլէյման Սուտի էֆէնտի, որ օսմ․ արժէթղթոց տպագրութեան համար ժամանակ մը Լոնտոն մնալէ յետոյ մայրաքաղաք դարձած էր, ի մօտոյ կրկին անգամ Լոնտոն պիտի ուղեւորի տպագրել տալու համար 1877ի փոխառութեան միացեալ արժէթուղթերը։

ԱՀՄԷՏ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ

Կայս․ Թիկնապահ և հրացանակիր Միրլիվա Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայի՝ Եգիպտոսի Բարձր․ Խտիվին քրոջ Բրէնսէս Ֆաթիմէ հանըմի աղջկան հետ ամուսնութիւնն՝ կայս․ Իրատէով արտօնուած ըլլալով, երէկ այդ հանդէսը տեղի ունեցաւ Բրէնսէս Ֆաթիմէ հանըմի ծովեզերեայ ապարանքին մէջ ի Պէյլէրպէյ ի ներկայութեան բարձրաստիճան անձանց։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Անցեալները ծանուցած էինք բազարճը Սառը Ակոբ անուն խանութպանին սնանկութիւնն աւելի քան 1000 ոսկւոյ պարտքով․ Այս մարդ Մանուկ անուն ընկեր մ՚ալ ունի, և սնանկութիւնն յառաջ բերող դէպքերու մասին պահանջատերց մէջ կասկած ծագելով, յիշեալ Ակոբ աղա, մի քանի օրեր պահուըտելէ ետք ձերբակալուեր է՝ գործը նենգած լինելու ամբաստանութեամբ․ Իսկ իւր ընկեր լոկ քաղաքային կամ դրամական պատասխանատուութեան մը ներքեւ կը գտնուի։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ

Ցառաջիկայ կիրակի, 24 մարտ / 5 ապրիլ, պարսկական դեսպանատան մէջ շքեղ նուագահանդէս մը պիտի տրուի ընդ հովանաւորութեամբ Վսեմ․ Միրզա Մոհսին խանի, ի նպաստ Պոլսոյ պարսկական վարժարանի աղքատիկ և որբ տղայոց․ Կարգադիր մասնախմբին նախագահն է Սըր Էտկ․ Վինսընդ, գանձապետը՝ Պ․ Ժոզէֆ Ազարեան և քարտուղար՝ Պ․ Ժ․ Պարոնձի․ Բաց ի պարսիկ երեւելիներէ, ամեն ազգի հասարակութենէ անդամներ կան մասնախմբին մէջ, որուն հրաւէրը տարակոյս չկայ թէ համակիր ընդունելութիւն կը գտնէ, ըստ որում պարսիկ հասարակութիւնն՝ սկսեալ իւր Վսեմ․ դեսպանէն, իւր նպաստը չի զլանար ամեն ազգաց բարեգործական ու կրթական հանդէսներուն։

Նուագահանդէսը բաժնուած է երկու մասերու, յորս պիտի երգուին երաժշտական ընտրելագոյն կտորներ՝ դաշնակի ընկերակցութեամբ․ Նուագահանդէսը պիտի տրուի մասնակցութեամբ տիկին Կրօսէրի, Օր․ Եղմէբալտա Ջէրվանտէսի (քնարահար Սպանիոյ արքունեաց), Վօնտրա պէյի (ջութակահար կայս․ պալատան) և Պ․ ֆոն Ռաձէի։

Նուագահանդէսը պիտի սկսի միջօրէէն յետոյ ժամ 2 1/2ին (Ը․ Ե․)․ Մուտից տոմսի գինն է մէկ օսմ․ ոսկի։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ

Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ․ Միւնիր փաշա և Քաղաքապետ Վսեմ․ Րըտվան փաշա երէկ Տէրքոսեան ջրի ընկերութեան տնօրէնին հետ բանակցութիւններ կատարեցին մայրաքաղաքիս փողոցները ջրելու խնդրոյն վրայ։

Կայս․ Իրատէ մը վաւերացուցած է այն հրահանգն, որ պատրաստուած է նահանգաց ու գաւառաց կեդրոններու մէջ գտնուող զինուորական հաւաքչներու պարտականութեանց համար։

—Պրուսայի մօտ Գարաման գիւղին մէջ ի նորոյ հաստատեալ տեսական ու գործնական երկրագործական Համիտիյէ վարժարանին և տիպար-ագարակին բացումն այս չորեքշաբթի օր տեղի ունեցեր է մեծ հանդիսիւ ի ներկայութեան կուսակալին, բարձրաստիճան պաշտօնատարց և զանազան հասարակութեանց պետերուն։

—Երկրագործական Դրամատան ընդհանուր հաշուակալ Զիհնի էֆէնտի, որ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ Ադրիանուպոլիս ղրկուած էր տեղւոյն Երկրագործական Դրամատան ճիւղին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար, մայրաքաղաք վերադարձած և իւր քննութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը մատուցած է նոյն նախարարութեան։

—Քաղաքային երկրաչափական վարժարանին այս տարուան քննութիւնք կատարուելով, տասն և չորս ուսանողք վկայական ստացած են։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան երկրաչափներէն Պ․ Լըբլէօ երէկ Նիկոմիդիա ուղեւորեցաւ տեղւոյն երկաթուղւոյ գծին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար։

—Բերայի Թաղապետութեան Նախագահ Մահիր պէյ Բերայի ու Ղալաթիոյ փողոցները պատելով հանրային մաքրութեան և այլոց վերաբերեալ հրամաններ տուած է․ Մահիր պէյ տեսնելով որ Թաղապետութեան պաշտօնեայք ոմանք իրենց համար որոշեալ տեղերը չեն գտնուիր, ասոնց ամսաթոշակի մէկ քառորդը վար դնել տուած է իբրեւ տուգանք։

—Օսմ․ վաճառաբարձ նաւուց նաւապետներու վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտք պիտի պաշտօնավարեն Իտարէի Մախսուսէի ու Շիրքէթի շոգենաւերուն մէջ։

—Զինուորական բարձրագոյն կարգի նախակրթարանաց և ասոնց ուսմանց ծրագրոյն համեմատ բացուած մասնաւոր վարժարանաց տարեկան քննութիւնք կատարուելով, ընդամենը 320 աշակերտք վկայական ստացած են։

—Էրէյլիի ածխահանքին վերատեսուչ նաւային Միրլիվա Հասան փաշա Էրէյլիէն մայրաքաղաք եկաւ։

«ԶԷՄԻՐԷ» ՕԲԵՐԱՆ

Չուհաճեան Տիգրան էֆէնտիի նոր օբէրան՝ Զէմիրէ՝ յառաջիկայ եօթնեկի մէջ պիտի ներկայացուի ի Բերա, Նոր Թատրոնին մէջ, ապա յաջորդաբար ի Պոլիս, ի Սկիւտար, յՕրթագիւղ, ի Գատըգիւղ, եւլն․

Կը լսենք թէ Օր․ Պէնոթի զգեստուց և տէկօրներու պէտք եղած ծախսերն ինք ըրած է, թատերախաղիս ներկայացումը ապահովելու համար։

ԱԶԴ—Անգղիերէնի քաջահմուտ օրիորդ մը պատրաստ է դասախօսել, թէ տանց և թէ վարժարանաց մէջ, նաեւ մի քանի գլխաւոր գիտութիւնք, որք են, Թուագիտութիւն, Մարմնամարզութիւն, Բնագիտութիւն և Տիեզերագրութիւն։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը․ 243

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ․ ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ

ՆԻՒ ՕՐԼԷԱՆՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՀՌՈՄ, 2 ապրիլ․— Ուաշինկթընի իտալեան դեսպան Պառոն Ֆավա մարտ 31 թուակիր ծանուցագրով մը յայտարարեց առ Պ․ Պլէյն թէ անմիջապէս պիտի մեկնի Միացեալ Նահանգներէն, եթէ փութով գոհացում չտրուի իւր պահանջմանց, և եթէ ամերիկեան դաշնակցային կառավարութիւնը չերաշխաւորէ թէ կանոնաւորապէս դատի պիտի ենթարկուին Նիւ Օրլէանսի Իտալացիները Լինչի օրինօք բանտին մէջ և բանտէն դուրս սպանողք, և եթէ նոյն կառավարութիւն սկզբամբ չընդունի թէ դրամական հատուցում մը կը պարտի այս եղելութեանց զոհերուն․ Իտալեան դեսպանը չուզեր ամերիկեան մասնաւոր հաստատութեանց քննութեան մէջ մտնել, բայց հարկ կը համարի ամերիկեան կառավարութեան յիշեցնել թէ կը պարտի միջազգային օրէնքն յարգել․ Եթէ իւր յուսացած գոհացումը չընդունի դաշնակցային կառավարութենէն, իտալեան դեսպանը կը յարէ թէ արձակուրդով պիտի մեկնի հեռանայ այնպիսի պաշտօնավայրէ մը ուր իւր օրինաւոր գործողութիւն՝ իբրեւ ներկայացուցիչ Իտալիոյ Թագաւորին՝ ազդեցութիւն յառաջ չի բերեր։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 1 ապրիլ․ —Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց Նախարար Պ․ Պլէյն անմիջապէս պիտի պատասխանէ առ Պառոն Ֆավա․ Այս երեկոյ խորհրդակցեցաւ Նախագահ Պ․ Հարիսընի հետ։

ՀՌՈՄ, 1․—Իտալիոյ և Միացեալ Նահանգաց խնդրոյն մէջ, ամերիկեան դեսպանն ի Հռոմ՝ Պ․ Փօրթըր՝ իտալեան կառավարութենէն խնդրեց գաղտնի գործողութիւն մը չընել, և ժամանակ տալ խնդրոյն կարգադրման։

ՓԱՐԻԶ, 2 ապրիլ (Ա․ Հ․ Գ․) —Ֆրանսացի մաքսապաշտ տնտեսագէտ Պ․ Փույէ Քէրթիէ, (որ ֆրանքօ-գերմանական պատերազմէն ետքը Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշնագրի Ֆրանսացի բանագնացներէն մին եղած էր և վերջերս իւր երեսփոխանական պաշտօնը Ծերակոյտի անդամակցութեան փոխել ուզած բայց չէր յաջողած,) այսօր մեռաւ։

ՊԵՐԼԻՆ, 1․—Ռայխսանձայկէր պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Հանովէրի Թագաւորութենէն գրաւեալ ստացուածոց և եկամտից կիրառութեան նկատմամբ մասնաւոր օրինագիծ մը պիտի մատուցուի Բրուսիոյ Խորհրդարանին, վերջնապէս գծելու և կանոնադրելու համար այս գումարաց գործածման եղանակը։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 1․—Սքուփշթինան ընդունեց բանակին զգեստաւորելոյ հայթայթման համար տասն միլիոն ֆրանքի փոխառութեան օրինագիծը։

ՓԱՐԻԶ 2․—Կոլուա կ՚ըսէ թէ Ռուտինի մարքիզ յայտարարեր է իւր թղթակցին թէ ինք Ֆրանսայի անկեղծ բարեկամն է․ Ֆրանսայի դէմ իբր սպառնալիք նկատուած Երրեակ Դաշնակցութիւնն Եւրոպիոյ համար խաղաղութեան երկար շրջան մը կ՚ապահովէ, ուստի անոնց միայն անհաճոյ է որոնք անխորհուրդ ձեռնարկներու մէջ նետուելու փափաքող են։ Մեզ և ասոր համար և մեր նիզակակցաց համար անդորրութիւնը խանգարող ամեն ինչ հեռացնելու է։ Իտալիոյ պարզ, համարձակ և օրինաւոր քաղաքականութիւնը պիտի վանէ երկուց երկրաց հանրային կարծեաց միջեւ գոյացեալ թիւրիմացութիւններն և համաձայնութիւն մը կարելի պիտի ընէ, ինչ որ արդէն դիւրին է, որովհետեւ Ֆրանսայէն պահանջելու բան մը չունինք․ մեք փոխադարձ բարեկամութիւն աւելի կը խնդրենք․ շահուց համերաշխութիւնը կրնայ կարգադրել մնացածը։

ՔԻԼ, 2 ապրիլ․—Վիլհէլմ կայսր այս իրիկուն աստ ժամանեց․ Ջերմագին ընդունելութիւն եղաւ։

ԼՈՆՏՈՆ, 2․—Հանրածանօթ Պէրինկ եղբարց սեղանաւորական ընկերութեան տնօրէն Պ․ Թոմաս Չ․ Պէրինկ մեռաւ ի Հռոմ։

ՊԵՐԼԻՆ, 2․—Վիրաբուժից համաժողովը բացուեցաւ․ Փրոֆ․ Քոխ ներկայ էր․ բոլոր ատենաբանք միաձայնութեամբ հաստատեցին թէ Քոխի դեղով հիւծախտի դարմանման մասին զննութիւնք անհրաժեշտ շարունակուելու են։

(Ա․ ԽՄԲ․) Վիրաբուժական համաժողովն ոչ թէ ի Պերլին այլ ի Փարիզ բացուած է։

ՍԱՆ-ՌԷՄՕ, 2․—Վիքթոր և Լուի իշխանք և Լէթիցիա Պոնափարթ իշխանուհին աստ ժամանելով՝ կայսրանին մէջ ընդունուեցան Էօժէնի կայսրուհւոյն կողմէ։

ՓԱՐԻԶ, 2 ապրիլ․ — Հանքագործաց այսօրուան նստին մէջ, անգլիացի պատուիրակները ներկայացեալ հազար գործաւորաց համար մէկ քուէի իրաւունք պահանջեցին․ Պելժ, Գերման և Ֆրանսացի պատուիրակք հակառակեցան, քուէարկութիւն պահանջելով ազգ գլուխ և ոչ թէ անհատ գլուխ․ Երկար վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ որ վաղը պիտի շարունակուի։

ՓԱՐԻԶ, 2 ապրիլ․ — Լամպէր եղբարք որք սեղանաւորութեամբ կը պարապէին, ի վնաս բազմաթիւ յաճախորդաց կարգ մը խարդախութիւններ գործելէ ետք փախան։

ԼԻՒՊԷՔ, 2․—Վիլհէլմ կայսր քաղաքին կողմէ տրուած հացկերոյթին մէջ շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն եղած ջերմագին ընդունելութեան համար, ըսաւ թէ Գերմանիոյ Հանսէական քաղաքները միշտ պատուար մը եղած են հայրենասիրական ոգւոյ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 22 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/4
3 » Փարիզի »	22 85
Օսմանեան Քօնսօլիտէ	
[illegible] Սէրի	20 26
[illegible] »	— —
[illegible]	20 25
[illegible] »	20 26
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	82 28
» » ժամ 5ին	82 06
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ	
փոխառութիւն A Սէրի	43 3/4
» B »	24 1/4
» C » Գ․ Կ․	29 25
ԲԱԺՆԵԹՂԹՔ	
[illegible] Ընդ․ Լր․	5 26
[illegible] Օսմ․ »	9 15
[illegible] » »	6 15
[illegible] » »	4 85
Ռեժի » »	15 22
[illegible] » »	567 1/2
[illegible] Ֆր․	77
Բաժնեթուղթ Լավրիօնի Գ․ Կ․	162
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	
Օսմանեան ոսկի ղրշ․	100
20 Ֆրանքնոց »	87 32
Անգլիական ոսկի »	110 18
Մարք (գերմանական ոսկի) »	108
Իմփէրիալ »	90 15
[illegible] »	51 12
Ռուպլի թղթադրամ »	7 64
Մէճ․ արծաթ․ (տասը) »	108 5
[illegible] »	102 20
Հինգնոց »	102 20
Մեթալիք »	100 20
Թասֆիյէ »	18 90
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի »	8

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 2 Ապրիլ, ժամ 3 վայրկ․ 25 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 10
» » 4 1/2 %	106 65
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ․	18 90
Օսմանեան երկաթուղիք	76 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	350
Պանք Օթօման	617 50
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	140
Քրէտի Լիոնէ	780
Իտալական Ռանթ 5 %	93 85
[illegible] 5 %	454
[illegible] (1890)	420
[illegible]	497 50
Պանք տը Փարի	820
Օսմ․ [illegible] արժէթուղթ	466 25
Րիօ Թինթօ	592 50
Մերիտիօնօ	683 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 17

Լոնտոն, 2 Ապրիլ, ժամ 6 վայր․ — երեկոյ

Անգլ․ քոնսօլիտէ	96 11/16
Թիւրք․ » Սէրի Դ․	18 5/8
» » » Ա․	43 3/4
» » » Բ․	24 1/4
» » » Դ․	18 5/8
Փոխառութիւն 1877	103
Պանք Օթօման	14 1/2
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէյ)	98 1/4
» առանձն․ (Փրիվիլէժիէ) 1890	94 3/16
Րիօ Թինթօ	23 3/8
[illegible]	103 3/4
[illegible] 5 %	89 3/4
[illegible] »	71 1/4
Ռուսական 1889	99
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 435

Վիեննա, 2 Ապրիլ, ժամ — վայր․ —

Օսմանեան երկաթուղիք	36 55
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	160 25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	115 20
» Փարիզի »	45 67

Պերլին, 2 Ապրիլ, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	35
» Փարիզի »	80	40
Ռուսլ Թղթադրամ	241	25
Օսմանեան երկաթուղի	78	90
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սէրի Դ·	18	90

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, Ապրիլ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Րանթ 3 %	95	15
Օսմանեան քօնսոլիտէ Դ·	18	90
Օսմանեան երկաթուղի	76	75
Օսմ. Բէժի	351	25
Բրիօրիթէ թիւրք	420	62 ½
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	466	67 ½
Պանք Օթոման	616	25
Րիօ Թէնթօ	597	50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	142	50

ՄԱՆԻՍԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մանիսայէն կը գրեն մեզ մարտ 18|30 թուականաւ.

Ինչպէս յայտ է, տեղւոյս առեւտուրք մի քանի տարիներէ ի վեր չատ դէչ վիճակի մատնուեցան երկրագործաց անյաջողութենէն.

Ներկայ տարւոյ տեղացած առատ անձրեւներէն մեծ յոյս կայ որ այս տարի գարնանային հունձքերն և ամառնային պտուղներն պատուաւոր լինին. բայց ընդհակառակն հազիւ թէ գարունը կ'աւետէր, և այգեստաններու նոր բացուած ուռթերու տերեւներ աստղի պէս փայլիլ սկսած էին, ու յուսոյ հրեշտակին պէս մեր մշակաց սրտերուն մխիթարութեան նշոյլներ կ'սրփուէին՝ յանկարծ անյուսալի պատուհաս մը վրայ հասնելով, կրկին խոր տխրութեան մատնեց խղճալի երկրագործ դասն և քաղաքիս ամբողջ հասարակութիւնն, որոնք եւս անմասն չէին այս պատուհասէն.

Անցեալ հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր եղած ցուրտէն (արդէն յայտնի են այս տարւոյ ձմեռնային խստութիւններն) տեղւոյս այգեստաններ մեծաւ մասամբ վնասուելով չորցան (ցուրտը զարկաւ). ամէն ոք այժմ մտատանջութեան մատնուած է. և ի՞նչպէս չը մատնուին, երբ մէկը իւր 5-10 արտավար այգիին վստահելով 20-30 լիրա տոկոսով ստակ առած է, և այդ ստակին կէսէն աւելին այգիին ծախսելով մնացորդովն ալ տնային պէտքերն հոգացած է, և այժմ փարա մը չունի, և եթէ նորէն մտադիր լինի տոկոսով ստակ գտնել՝ այն ալ եթէ գտնելու լինի՝ ապագային ո՞րկէ պիտի վճարէ, խնդիրը հոս կը ծանրանայ.

Որթերու չորցած ծիլերն 111 սանթիմեթրի չափ երկնցած էին եւ կարծես կրակէ այրածի պէս սեւցած, մօտ օրեր կտրուած որթերու ջուրերն ալ որ նոր սկսած էին արցունքի պէս թափիլ, ցուրտին սաստկութենէն սառեր են, Ագ-Գոյունի կողմերը ջուրերըն ալ կղմինտրի հաստութեամբ սառեր են. հոս առաջներ այս եղանակին օդերը չատ մեղմացած կը լինէին բայց այս տարի դեռ ցուրտ, խառնակ և հողմային եղանակներով կ'ապրինք.

Ամենէ չատ վնաս հասած է Քօչալը Համզալը Աչ-Գօյուն այգիներու ինչպէս նաև Հերմոս գետի եզերքը գտնուած այգիներու (ամենէ լաւ և պտղաբեր տեղերը).

Այս պատուհասէն զերծ մնացած են Սիփիլոս լերան ստորոտը բլուրներու վրայ գտնուած այգիներն և ուրիշ մի քանի տեղեր.

Այս պատուհասէն հասած վնասն % 60-70 կը հաշուին. Այժմ ցուրտէ վնասուած այգիները նորէն պիտի յապաւին.

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Վարչական Խորհրդոյ առ քսանմէկերորդ Ընդհանուր Ժողովն Բաժնետերաց, գումարեալ 1891 մարտ 19|31 ին ընդ նախագահութեամբ Ժ. Կազանովա էֆէնտիի.

ՏԵԱՐՔ,

Մեր Ընկերութեան Հիմնական Կանոնագրին 33րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, այսօր ի սովորական Ընդհանուր ժողով կը գումարենք զձեզ, համար տալու Ընկերութեան գործառնութեանց վրայ՝ 1890 դեկտեմբեր 31ի փակուած տարեշրջանի միջոցին, և ձեր խորհրդակցութեանց ներկայացնելու՝ ժողովոյն օրակարգն անցուած խնդիրները.

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը ուրախ է որ այս տարի զձեզ կը հրաւիրէ Ընկերութեան պատկանող հողին վրայ նոր կառուցած այս շէնքին մէջ, ուր միացուց Տնօրէնութեան և Կեդրոնական Մթերանոցի գործառնութիւնը. Այս կեդրոնացումէն յառաջ գալիք օգտակարութիւնը միանալով Ընկերութեան համար անկէ գոյանալիք խնայողութեան, գլխաւոր չարժառիթներն եղան այս շէնքի կառուցման, որուն համար եղած ծախքն, թէև առ այժմ ճշդիւ չէ որոշուած, սակայն հազար օսմ. ոսկին չպիտի անցնի. այնպէս որ, անոր վերաբերեալ տոկոսներն հետզհետէ նուազեցնելով մինչեւ որ կատարելապէս վճարուի, ընկերութիւնն ամեն տարի առ նուազն հարիւր օսմ. ոսկւոյ գումար մը պիտի չահի.

Գալով կեղծ բաժնեթղթոց խնդրոյն, ինչպէս որ գիտէք, տեարք, այս մասին Առեւտրական առաջին Դատարանին առջև Գ. Քասթէլլի մեզ դէմ դատ բացած է. Այս դատ տակաւին վերջնական լուծում մը չէր ստացած, երբ հելլէն հպատակ մը՝ որ քսանական բաժիննոց տասն և հինգ կեղծ արժէթղթեր ունէր, դարձեալ նոյն դատարանի առջև նմանօրինակ դատ մը բացաւ մեզ դէմ.

Ընկերութիւնն այս կեղծ բաժնեթղթոց խնդրէն ազատելու համար ձեր Վարչական Խորհրդին կողմէ կարգուած փաստաբանն հրահանգ ընդունած էր ամեն ազդուութիւն ի գործ դնել և, ի պահանջել հարկին, պատժական ատեաններու դիմել, երբ Քասթէլլիի խնդրոյն մասին Առեւտրական Դատարանին վճիռը վրայ հասաւ, որ կը յայտարարէր թէ անոր ցոյց տուած բաժնեթղթերը կեղծ էին. Այս դատավճռի հետեւանօք Գ. Քասթէլլի ստիպուեցաւ հրաժարիլ ամեն պահանջէ և ընկերութեան դէմ բացած դատէն, և տասնհինգ կեղծ արժէթղթի համար միւս դատ բացողն ալ անոր օրինակին հետեւելով՝ ետ կեցաւ.

Այս արդիւնք, Տեարք, յոյժ գոհացուցիչ է, մանաւանդ այնու զի դատարանի սոյն վճիռ յապագային նմանօրինակ պահանջմանց դէմ ընկերութիւնը կ'ապահովէ.

Գալով Զ. չրջանակի Թաղապետութեան գործին, թէև այս մասին կարգադրութեան մը յանգելու համար կէս պաշտօնական առաջարկներ եղան մեզ, բայց խնդիրը տակաւին դատարաններուն առջև գտնուելով՝ վերջնական լուծում մը չէ ստացած.

ՀԱՍՈՅԹՔ

Շահ և Վնաս հաշւոյն մէջ, մեր հին գծերու խառն հասոյթք են 40,056 78 ½ օսմ. ոսկի, մինչ 1889ին 39,419. 48 ½ օսմ. ոսկի էին, որ ըսել է 637·30 օսմ. ոսկւոյ աւելցութիւն մը ներկայ տարւոյն համար.

Ղալաթա Շիշլիի գծին խառն հասոյթն եղած է 22 308·53, մինչ 1889 ին 31,353·35 օսմ. ոսկի էր, որ ըսել է 955·18 օսմ. ոսկւոյ յաւելում մը.

Յետագայ բաղդատական ցուցակը ցոյց կուտայ գծերու իւրաքանչիւրին հասութից յաւելումը.

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ ՃԱՆԱՊԱՐՀ ԳԾԵՐՈՒ ՀԱՍՈՒԹԻՑ

Գիծ	1889	1890	Տարբերութիւն աւելի	Տարբերութիւն պակաս
Պէշիքթաշ	2059919·50	2096078·75	36159·25	—
Աք-Սէրայ	1462454·50	1473091 —	10636·50	—
Եէտի-Գուլէ	223485 —	236762·75	13277·75	—
Թօփ Քաբու	196089·50	199746 —	3656 50	—
Շիշլի	2135335 —	2230853 —	95518 —	—
Ոսկ. ղրշ.	6077283·50	6236531·50	159248—	—

Այսինքն 159248 ղրշ. ոսկեդրամ աւելի 1890ին.

Հասութից այս զգալի յառաջդիմութիւն՝ վերագրելի է ձեր Վարչական խորհրդոյ ձեռք առած միջոցներուն որք, սիրելի է մեզ յուսալ, թէ եւս առաւել պիտի բարւոքեն ընկերութեան վիճակն՝ ընդհանուր գործառնութեանց նոր կազմակերպութեամբ մը.

Շիշլիի գծին ծախքերը ինչպէս նաև արժէթղթոց տոկոսներն ու վճարումը, 21.756 օսմ. ոսկի են, որոց մանրամասնութիւնը պիտի գտնէք ի վերջ ներկայ տեղեկագրի թիւ մէկ ցուցակին տակ.

ՊԱՇՏՕՆԷՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութեան պաշտօնէից թիւն որ 1889 դեկտ. 31 ին 222 էր հին գծերուն համար և 112՝ Շիշլիի համար, այժմ 221 է հին գծերուն համար և 115՝ Շիշլիի համար, հետեւեալ կերպիւ բաշխուած.

	Պաշտօնեայք		Ամսականք
Տնօրէնութիւն	21		ոսկեդրամ 20900 —
Օրթագիւղի գիծ Վագոններու	73	ղրշ. 26674·75) 1982 —) 108էն	26534 —
Գոլոյ գիծ Վագոններու	127	» 39189·50) 2954 —) 108էն	39021·75
	221		ոսկեդրամ 86455·75
Շիշլիի գիծ Վագոններու	115	» 38514·75) 2612 —) 108էն	38080·25

1889 ին ամսաթոշակաց գումարն էր ոսկեդրամ 85.996· 50՝ չորս գծերուն համար, այսինքն 1890 տարւոյն մէջ 459·25 ղրշ.ի որ յառաջ կուգայ պաշտօնէից ոմանց ամսաթոշակաց յաւելումէն.

1889 ին ամսաթոշակաց գումարն էր Շիշլիի գծին համար, 37.633.75 ղրշ. ոսկեդրամ, մինչդեռ 1890 ին 38.080.25 ղրշ. ոսկեդրամ էր, որ ըսել է 446,50 ղրշ. ոսկեդրամի յաւելում մը, որ պաշտօնէից յաւելումէն յառաջ եկած է.

ՁԻԱՆ

1890 դեկտեմբեր 31 ին մեր մթերանոցած մէջ գտնուող երիվարաց թիւն էր՝

131	Պէշիքթաշի մթերանոցին մէջ
220	Աք Սէրայի » »
351	Երկու մթերանոցաց մէջ, և
231	Շիշլիի մթերանոցին մէջ.
588	Երիվար ընդամէնը.

1889 դեկտեմբեր 31 ին մեր ունեցած երիվարաց թիւն էր 359՝ Պէշիքթաշի եւ Աք Սէրայի մթերանոցաց մէջ և 247 երիվար՝ Շիշլիի մթերանոցին մէջ, որով 8 երիվար պակաս է Պէշիքթաշի և Աքսէրայի մթերանոցներէն և 16՝ Շիշլիի մթերանոցէն, ընդ ամենը 24 երիվար պակաս.

1890 տարեշրջանի մէջ մեր կորուստք եղած են՝

10 երիվար մեռած և 15 երիվար ծախուած հին գծերէն

17 երիվար մեռած և 21 երիվար ծախուած Շիշլիի գծէն

Ընդ ամենը 27 երիվար մեռած և 36 երիվար ծախուած, որոց տեղ գնած ենք 39 երիվար միայն հին գծերուն եւ Շիշլիի գծին համար. Հին գծերուն և Շիշլիի գծին կորուստներուն միջեւ տեսնուած ըղձալի տարբերութեան պատճառն է, ինչպէս գիտէք, Վօյվօտայի եւ Զ. չրջանակի Թաղապետութեան միջեւ գտնուող զառիվայրն որ մեր երիվարաց համար աղէտաբեր է.

Նոր գնուած 39 երիվարները 113.496 ղրշ. արժած են մեզ, որոյ 71,205 ղրշ.ը Շահ և Վնաս հաշւոյն պարտուց կողմն անցած է մաշման երիվարաց գլխոյն տակ, եւ 102,463·25 ղրշ.ը Շիշլիի շահագործման հաշւոյն պարտուց կողմը. Գալով տեղը չը գրուած 24 երիվարաց, անոնց համար ալ հատուցման ընդհանուր հաշւոյն 60,472·25 ղրշ. ոսկեդրամ զեղչուած է.

Տեղեկագրին կից գտնուած վիճակագրին համաձայն, 1890ին մեր երիվարաց միջին թիւն եղած է 354, օրականաց թիւն 129.024 և երիվարաց սննդեան ծախքն 689,584·75 ղրշ. այսինքն մէն մի երիվարի համար միջին հաշւով 5·34 ղրշ. մինչդեռ 1889ին օրականաց թիւն էր 129.745, որոց համար ծախսուածն էր 624.778·50 ղրշ. այսինքն միջին հաշւով 4·81 մէն մի երիվարի համար.

Ուրեմն ընդհանուր ծախուց վրայ 64,806·25 ղրշ.ի յաւելում մը կայ՝ զանազան ուտեստի գնոյն յաւելման պատճառաւ, 721 օրականաց նուազումով մը եւ ուտեստի գնոյն վրայ 0·53 ղրշ.ի յաւելման պատճառաւ.

Շիշլիի գծին վրայ ծախսեցինք 413.218½ ղրշ. վասն երիվարաց սնուցման, 87 886 օրականի համար, այսինքն մէն մի ձիու համար միջին հաշւով 5·61 ղրշ. 1889ին ծախսած էինք 458.391 ղրշ.՝ 91.731 օրականի համար, այսինքն միջին հաշւով 4·99 ղրշ. մէն մի ձիու համար.

Ուրեմն 1890ին 34.827·75 ղրշ.ի յաւելում մը և 3845 օրականի նուազում կայ. ուտեստի գինն ալ նոյնպէս 0·62 ղրշ.ի աւելցած է. Շիշլիի գծին ուտեստի միջին գնոյն և միւս գծերու գնոյն միջեւ գտնուած տարբերութիւնն, այն է 0·27 ղրշ. հետեւանք է փոխադրութեան ծախուց.

Յետագայ ցուցակները ցոյց կուտան 1889 և 1890 տարիներուն մէջ նպարուց բաղդատական գիները ինչպէս նաև ուտեստի բաղադրութիւնը.

ՆԱՅՈՒԹՈՑ ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ԳԻՆԵՐԸ

	1889	1890	Տարբերութիւն աւելի	Տարբերութիւն պակաս
Գարի օխան	ղրշ. 0.623	ղրշ. 0.708	ղրշ. 0.085	—
Վարսակ	» 0.604	» 0.571	—	» 0.033
Խոտ	» 0.334	» 0.370	» 0.036	—
Թեփ	» 0.336	» 0.359	» 0.023	—
Ցարդ կէնդինար	» 6.436	» 8.185	» 1.749	—

ՕՐԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ՌԱՑԻՈՆԸ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԿԵՐՊԻՆ ԿԱԶՄՈՒԱԾ Է

	1889	1890	Տարբերութիւն աւելի	Տարբերութիւն պակաս
Գարի օխան	ղրշ. 5.737	ղրշ. 5.925	ղրշ. 0.088	—
Վարսակ	» 0.104	» 0.036	—	» 0.068
Խոտ	» 0.481	» 0.246	—	» 0.235
Թեփ	» 0.008	» 0.016	» 0.008	—
Ցարդ	» 6.589	» 6.074	—	» 0.515

Այս տարի եւս կարգ մը նոր ձիեր պիտի գնենք.

ԿԱՌՔ

Կառաց պահպանման համար այս տարի մեր ծախքն եղած է 138,698· 50 ղրշ. մինչդեռ 1889ին ծախսած էինք 121,885·75, որ ըսել է 16.812·75 ղրշ. աւելի ծախսած ենք այս տարի. Այս ծախք բաժնուած է հետեւեալ կերպիւ.

Աք-Սէրայի գործարանին ղրշ. մէջ վերաշինութիւն 5 կառքի	»	29,084
Աք-Սէրայի գործարանին մէջ ընդհանուր նորոգում 4 կառքի	»	12,246
Պէշիքթաշի գործարանին մէջ ընդհ. նորգմ. 4 կառքի	»	4,990
Պէշիքթաշի գործարանին մէջ երկու կառաց վերնայարկ աւելցուած	»	10,042
Երկու մթերանոցաց գործարաններուն մէջ մասնակի նորոգութիւնք	»	4,694
Վերջապէս առօրեայ նորոգումներ և ընթացիկ ծախքեր		77,642·50
Համագումար ղրշ.		138,698·50

Այս գումար, որ մէն մի կառքի համար օրական 8·43 ղրշ.ի ծախք ըսել է, ամբողջութեամբ փոխադրուած է Շահ ու Վնաս հաշւոյն մէջ պահպանման ու նորոգման գլխոյն տակ.

1890 տարւոյն մէջ փոխուած են 60 անուոյ չրջանակ, 4 զսպանակ, 48 սանձի պտուտակ, 4 սահումի պտուտակ, 271 ձուլածոյ սմբակ եւ 16 իւղի տուփ. Նոյնպէս Շիշլիի գծին համար տարւոյն մէջ փոխուած են 48 անուոյ չրջանակ, 8 զսպանակ, 548 ձուլածոյ սմբակ, 24 իւղի տուփ եւ 34 մեքենական բարձիկ. Շիշլիի գծին վրայ կառաց պահպանման ու նորոգման համարեղած ծախքն է 100,368·25, այսինքն օրական 10·72 ղրշ. մէն մի կառքի համար, մինչ 1889 ին ծախքն եղած էր 91.841 ղրշ. որով 8,527·25 ղրշի յաւելում մը կայ 1890 տարւոյն համար.

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

Ճանապարհաց պահպանման ծախուց գումարն 1889 ին եղած էր 355.928·75 ղրշ. մինչդեռ այս տարի ծախսած ենք միայն 272.855·75 ղրշ. հետեւեալ կերպով.

1. Հին գծերուն ճանապարհաց բուն պահպանման համար	ղրշ.	224,805 —
2. Ճանապարհաց մաքրութեան ծախուց համար	»	13,734·50
3. Շիշլիի գծին ճանապարհաց բուն պահպանման համար	»	34,316·25
Համագումար	ղրշ.	272,855·72

Ուրեմն հին գծերուն, այսինքն 16 քիլոմէթր երկայնութեան համար մէն մի քիլոմէթրի բուն պահպանման ծախքն եղած է 14.050 ղրշ. և Շիշլիի գծին, այսինքն 5 քիլոմէթր երկայնութեան՝ 6,863·25 ղրշ. Այս ծախուց մէջ են ուղիներու նորոգմունք, խճուղիք, քարաշատակք և չաղախեայ մայթերը.

Ճանապարհաց մաքրութեան համար որ է 858·40 ղրշ. մէն մի քիլոմէթր եղած ծախքին մէջ կան նաեւ երկաթեայ ուղիներու մաքրութիւնն ու ձիւներու աւելածութիւնն. 1890 տարւոյ միջոցին փոխած ենք 274 երկաթեայ ուղի, 45 խաչաձեւ գիծ, 1568 [illegible] 10840 խոշոր բեւեռ և եռանկիւնաձեւ երկաթէ տախտակ, 201 չերտ տախտակ, 2950 կեռ և 3350 գամ.

ԶԱՆԱԶԱՆ ԾԱԽՔ

Այս տարւոյն եղած ծախքերն են, Մթերանոցներու ծախքերն ալ միասին հաշուելով, 5.077·04 օսմ. ոսկի, մինչդեռ 1889 ին եղած ծախքն էր 3,445 87½ օսմ. ոսկի. 1,631·16½ օսմ. ոսկւոյ այս յաւելում գլխաւորապէս յառաջ եկած է դատական ծախքերէ և կեղծ արժէթղթոց դատին սկիզբէն մինչեւ վերջը մեր փաստաբաններուն վճարուած վարձքերէ, նոյնպէս մեր նախորդ ընդհանուր տնօրէնին չնորհուած պարգեւէն, մթերանոցներու եղած ծախքերէ եւն.

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄՆ

1890 տարւոյ միջոցին երթեւեկող կառաց միջին թիւն եղած է, վիճակագրական ցուցակին համեմատ, օրը 45.05, այն է ամբողջ տարւոյն մէջ 16.443¼. Արտադրեալ հասոյթը եղած է 4.209 680,25 ղրշ. խառն դրամով, այսինքն 256 ղրշ. օրական մէն մի կառքի համար. փոխադրեալ ուղեւորաց թիւն եղած է 4.258,773, այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 259 ուղեւոր, որ կը համապատասխանէ մէն մի կառքի և ուղեւորի համար 0,988 ղրշ. հասոյթ.

1889ի հասոյթն եղած էր 4.164.893½ ղրշ. խառն դրամով՝ 16.461.50 օրականներու կամ օրը 45.10 կառաց համար, և փոխադրեալ ուղեւորաց թիւն էր 4.178 220 այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 253 ղրշ. և 251.81 ուղեւոր.

Ասկից կը տեսնուի թէ 1890ին 44.786 75 ղրշ.ի յաւելում մը կայ խառն դրամով որ կը համապատասխանէ 80.553 ուղեւորի յաւելման. Մէն մի ուղեւորի պտտած տեղն է միջին հաշւով 3·232 քիլոմէթր, և մէն մի քիլոմէթրի վրայ իւրաքանչիւր ուղեւորի տուած հասոյթը 0,312 ղրշ. մինչ 1889ին 0 316 ղրշ. էր.

Շիշլիի գծին վրայ 1890ին ուղեւորաց թիւն էր 2.132,823, արտադրելով 2,349, 218·50 ղրշ.ի հասոյթ մը խառն դրամով, այսինքն մէն մի ուղեւորի համար և միջին հաշւով 1101.46 ղրշ. 1889ին փոխադրած էինք 2.044.193 ուղեւոր, որք տըւած էին 2.263.288 ղրշ.ի հասոյթ մը խառն դրամով. Ուրեմն 1890ին ուղեւորաց թիւն աւելցած է 88.630 և հասոյթը 85,930·50 ղրշ. խառն դրամով.

Այս գծին վրայ երթեւեկող կառաց միջին թիւն էր 25·65, և օրական միջին հասոյթը 6.436·21 ղրշ. խառն դրամով, կամ 250·96 ղրշ. մէն մի կառքի օրականի համար.

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Վերջին ժողովոյն մէջ տրուած որոշման համաձայն, չահուց մնացորդ մասը գործածեցինք բաժնեթղթոց ջնջման վիճակահանութեամբ. Այսպէս 878 բաժնեթուղթ ջնջեցին 4.390 օսմ. ոսկւոյ արժէքով. Այս ծանօթութիւններն անցած են հաշուեկչռին մէջ ՊԱՀԱՆՋՔԻՆ կողմը Ջնջեալ բաժնեթղթեր և ՊԱՐՏՔԻՆ կողմը Ջնջեալ [illegible] գլխոյն տակ.

4.325,21·53 օսմ. ոսկւոյ չահուց մնացորդը չը բաւելով 878 բաժնեթղթոց ջնջման, Շահ եւ Վնաս հաշւոյն մնացորդն՝ այն է 64.78·47 օսմ. ոսկին՝ առինք.

Հատուցման ընդհանուր հաշիւն անցեալ տարի կը փակուէր ի ղրուշ		15.832,650·36
Ասկից զեղչեցինք սպառած 24 ձիերուն արժէքը, ինչպէս որ «ձիան»ի գլխուն մէջ ցոյց տուինք, ղրշ.		60.472·25
Այս հաշուէն կը մնայ	»	15.772,178·11
Շահ և Վնաս հաշիւը կը փակուի զատ չահով մը որ է	»	1,297,380·53
Ուսկից հանելով	»	767,175
25 ղրշնոց 37 թիւ կտրօնին վճարման համար, կը մնայ	»	530,205·53
Այս գումարէն զեղչելով սովորական և կանոնադրական գումարները	»	99,593·79
պատրաստ կը մնայ		430.611·74

զոր ձեր Վարչական Խորհուրդը կառաջարկէ ձեզ ամբողջապէս յատկացնել բաժնեթղթոց ջնջման վիճակահանութեամբ.

Հետեւաբար, Վարչական Խորհուրդը պատիւ ունի ձեր հաւանութեան ենթարկել հետեւեալ որոշումները.

Ա. ՈՐՈՇՈՒՄ.— 1890ի տարեշրջանին հաշիւները վաւերացեալ են և չահաբաժնի թիւ 38 կտրօններն և Տոկոսառու բաժնեթղթոց թիւ 3 կտրօնները ջնջուած են.

Բ. ՈՐՈՇՈՒՄ.— Շահուց մնացորդը ամբողջովին պիտի յատկացուի Ընկերութեան բաժնեթղթոց ջնջման՝ վիճակահանութեամբ.

Ի վերջոյ կը խնդրենք ձեզնէ, տեարք, որ ձեռնարկէք Վարչական Խորհրդոյ երկու անդամոց ընտրութեան փոխանակ

Ռ. ԷՏՎԱՐՏՍ

և Գ. ԱԶԱՐԵԱՆ էֆէնտիներու

որք այս տարի կը դադրին անդամակցութենէ ըստ 18րդ յօդուածոյ Հիմնական կանոնագրի, որ այսպէս է, «Վարչական Խորհրդոյ անդամները կ'անուանին ընդհանուր ժողովէն. Իրենց պաշտօնին տեւողութիւնն է երեք տարի. Խորհուրդը մէկ երրորդ մասամբ կը նորոգուի տարուէ տարի. Դադրելի անդամները վիճակաւ կը նշանակուին առաջին խորհրդոյն վերանորոգման համար և ապա հնութեան կարգաւ. Ամէն դադարեալ անդամ կրնայ վերընտրուիլ.»

(Ծ. Խ. Տեղեկագրոյն կից ընդհանուր հաշուեկշիռն և Շահ ու Վնասի ցուցակը կը հրատարակենք յաջորդ թուով մը.)

ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԳՐՊԱՆԻ
ԲԱՌԱՐԱՆ
ԲԱՌՔ
25,000
Գին 12 Ղրշ.
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
1891
ՏՊԱԳՐԻՉ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Սուլթան համամ ճատտէսի, թիւ 11
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 23
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ՄԻՄԻՔՕ ՊԱՀՃԷՊԱՆՕՂԼՈՒ

Վեհ. Սուլթանի մատակարար, հանրածանօթ ծաղկավաճառ Պ. Միմիքօ Պախճէպանօղլու, փափաքելով գոհացնել իւր բազմաթիւ յաճախորդներն, ի Բերա, Կալաթա Սէրայի քով առաջնակարգ ծաղկանց մթերանոց մը հաստատած է. կ'ընդունի ծաղկեփունջերու, պսակներու և այլ յանձնարարութիւնք, միանգամայն կ'ստանձնէ զարդարել սրահներ, թատրոններ, պարասրահներ եւայլն.

Այս առթիւ կը ծանուցանէ իւր յաճախորդաց և արգոյ հասարակութեան թէ իւր ընդարձակ պարտէզներուն մէջ կը գտնուին եւրոպական և այլ երկրաց պտղաբեր ծառերու և բազմատեսակ տունկերու ընտիր հաւաքածոյ մը.

Իւր ունեցած ամենէն մեծ առաւելութիւնը սա է որ, յանձնարարութիւններն չուտ ընդ փոյթ և պատշաճապէս կը կատարուին, գիներն ալ խիստ չափաւոր են. 222

ՎԻԹՐՕ—ԿԼԱՍԻԷ
VITRAUX GLACIERS
ԱՊԱԿԵՆԿԱՐ
Դիւրագին! Դիմացկուն!

Բնութեան հիասքանչ տեսարանաց, ծաղկանց ու թռչնոց, ծովային ու դաշտային, պատմական ու գիտական բիւրատեսակ պատկեր եւ նկարներով, նուրբ և թափանցիկ նորահնար թերթիկներ են ամեն ծաւալով ու գնով. Սոյն թերթիկներ հիւրասրահներու դրանց, նրբանցքներու -աժանմանց և ջերմանոցներու ու բարձրադիր լուսամուտներու ապակիներու վրայ կը փակցուին, որով ամեն ճաշակի և տեղւոյ յարմար գեղեցիկ զարդ մը կը կազմեն և միանգամայն տոկուն ու տեւական կ'ըլլան դիւրաբեկ ապակին.

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ու վաճառակալ Թուրքիոյ ԶՕՆ ՍԻՐԱՔԵԱՆ
21 Կ. Պոլիս Ճէլէպի-Պէյ խան Թիւ 14-16

Վաճառատեղիք.— Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գափու մեծ մզկիթ դէմ Պ. Ն. պէյ Չէչէպ. — Ղալաթիա Մահմուտիէ փողոց թիւ 15, Թղթավաճառատուն Ա. և Օ. Փանոսեան. —Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 371 Նալեան Եղբարք. —Բերա, Մեծ-Փողոց Լիւքսէմպուրկի մօտ թիւ 120 Ժ. Լըտիւք. —Բերա Մեծ Փողոց թիւ 136, Բօզմա Վուշինե

Ա Զ Դ
ՔԻՒՆԱՐՏ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.
CUNARD
Բեռոց չոգենաւ Նանալսէ Սթէֆէնս ատ հասաւ.

ՍԹՈԴԻ ՄՕՌԻՍ ՔԻԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 3 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սթոդ և Թոմըն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքերնս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիս Քիան իւղն, եր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով, և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաչակած է, մանաւանդ այս յաջող պատրաստութեան մէջ.
ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ԲՈՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի ալիյէսինին 307 սէնէսի անպար վէ ֆապրիգա լըզըմէսի իչին մուգատտէմա զազէթալար իլէ իլան վէ գուհնէր իտէն թալիպլէրի միանընտա միւնագասալարը իճրա գըլընան էչեայի միւթէնէվվիաանը թիմուր վէ պրօնզ սիւփօ թէլլէրի իլէ իզօլաթէօր վէ լամպէսը թէլ վէ պագըր թէլ վէ լագլանչէ քէօմիւրիւ վէ լամպէ պիլէզիք վէ նիշատըր վէ կէօզ թաշը վէ տէսթօրի վէ չուպուգ վէ թախթա գինկօլար վէ պանտօ քաղըտընտան մաատա եիւզ գըրգ սէքիզ գալէմ էշեա վէ էտէվաթ իլէ գըրթասիյէ վէ սայիրէսինին թէգարրուր իտէն Փիյաթլարընըն նէզթիւնի ուլուսիւսինտէն 100տէ 25 հիսսասը իլէ պիր թէնզիլաթ իճրա գըլընմըշ օլդուղընտան իշպու մարթըն 26 ընճը սալը կիւնինէ տէկին էչեայի մէզքիւրէյի քէզալիք ումումընտան սէվկին վէ գապիլէլէրի պալէասընտաքի չէրայիթէ թէվփիգան թէնզիլաթ վէ ֆէրտասը չարշէնպիհ կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն գամանը մուգարրէրէի մէճմուասը օլան 75192 զրուշ 45171 Ֆրանգտան 100տէ 10 նիսպէթինտէ օլարագ եա նագտէն վէ տէբօզիթօ վէ եա անա մուատիլ միւթէպէր վէ մուսատտագ քէֆալէթնամէի միւսթաահըպէն նէզարէթի միւշարիլէյհա մէճլիս իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի թէգրար իլան օլունուր.

20 մարթ 307 244

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թուզլու եաչ Հինտ կէօնի ատէտ գըրգ նէֆէր պին իքի եիւզ, պէհէր դըրհէմի ճէտտի ալթը ղըրչ օթուզ փարա.

Թուզլու եաչ Էվրօբա կէօնի ատէտ էլլի ալթը պին նէֆէր, պէհէր դրհէմի ճէտտի նէֆէր ղըրուշ եիրմի փարա.

Էվրօբանըն Թուզլու եաչ տանա կէօնի ատէտ պէշ պին, պէհէր դըրհէմի ճէտտի տօգուզ ղըրուշ եիրմի փարա.

Էվրօբաքեարի կիւվէզ եունու գայթան արշընը ճէտտի իքի եիւզ պին, պէհէր արշընը ճէտտի նէֆէր փարա.

Սէքիզ կիրահ արազընտա կէօմլէք վէ սալթար վէ տօնլուգ ամէրիգան թօփ ալթմըշ պին, պէհէր թօբը գըրգ տօգուզ ղըրուշ.

Սիեահ եունլու տիպէթ արշընը ճէտտի եիրմի պին, պէհէր արշընը ճէտտի ալթը ղըրուշ օթուզ փարա.

Սիեահ բամուգլու տիպէթ արշընը ճէտտի եիրմի պին, պէհէր արշընը ճէտտի տէօրթ ղըրուշ եիրմի փարա.

Էվրօբաքեարի սիեահ քէչէ սախթիեանը ատէտ իքի պին, պէհէր ատէտի եիրմի պէշ ղըրուշ.

Իքի եիւզ եարտալը մագարա իփլիկի ատէտ իքի եիւզ պին, պէհէր ատէտի եիրմի փարա.

Տէօրթ եիւզ թօփ էսէրը ճէտտի քեաղըտը.

Պէշ եիւզ թօփ թէք Սթանպօլ քեաղըտը.

Եիւզ թօփ չիֆթէ Սթանպօլ քեաղըտը.

Իքի եիւզ թօփ էլէք Սթանպօլ քեաղըտը.

Տէօրթ եիւզ թօփ փավէա քեաղըտը.

Իքի եիւզ թօփ էլէք պաթալ քեաղըտը.

Էլլի թօփ Վէնէտիք պաթալ քեաղըտը.

Տէօրթ եիւզ թօփ չիֆթէ Սթանպօլ գըլթասընտա ֆէրտահըլը փավէա քեաղըտը.

Իւչ եիւզ թօփ չիֆթէ փավէա քեաղըտը.

Իւչ եիւզ թօփ ֆէրտահըլը թէք փավէա քեաղըտը.

Տէօրթ եիւզ թօփ ֆէրտահըլը փավէա քեաղըտը.

Ճէմաան իւչ պին իքի եիւզ էլլի թօփ.

Նիզամիյէ անպար վէ ֆապրիգալար իչիւն միւպայեա օլունմագ իգթիզա էտէն մէվատը միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր էշեանըն նիւմունէլէրինի կէօրմէք վէ չէրայիթը մուգարրէրէլէրինի անլամագ վէ պէյ սիւրմէք իսթէյէնլէրին իլանը ախիրէ գատար պէհէր կիւն մագամը ճէլիլի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

21 մարտ 1891 940
Նօ. 32 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտուի հիւմայուն տաիրէսինտէ պուլունան հայվանաթը միրիյէ իտարէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան իւչ պուչուգ միլիոն գըյյէ ճէտտի արփանըն մարտ բուլմինին եիրմի եէտինճի չարշէնպիհ կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլէ գապուլ օլընաճաղը ճիհէթլէ իհալէսինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

21 մարտ 1891 941
Նօ. 33 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակեալ ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այս նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 16

ԻԼԱՆ

ՊԱԴԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Քիրլու գըրգըմ Օտէսա խարաղըսը գըբէյի ճէտիտ իւչ եւի օն եէտի պին, պէհէր գըբէյի ճէտիտի տօգուզ ղուրուշ օթուզ փարա.

Քիրլու գըրգըմ գըվըրճըգ Բուլճէյի խարաղըսը գըբէյի ճէտիտ տէօրթ եւիզ ալթմըշ պին, պէհէր գըբէյի ճէտիտի ալթը ղուրուշ օթուզ պէշ բարա.

Քիրլու գըրգըմ Անատօլու խարաղըսը գըբէյի ճէտիտ իւչ եւիզ ալթմըշ պին, պէհէր գըբէյի ճէտիտի ալթը ղուրուշ պէշ բարա.

Ֆապրիգաի հիւմայունյար իչուն մէվգըի մինագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ իւլ մըգտար իւչ գալէմ խարաղը ֆիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ մարտը բումինին եիրմի պէշինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասալարը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկլիւնտէն իթաարնա վէ եիրմի ալթընճը կիւնի սաաթ եւի զօտէ պէչ Թէնզիլիւնէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

20 մարտ 1891 936
Նօ. 28 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԴԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆապրիգաի հիւմայունյար իչուն մէվգըի մինագասայա գօնուլան եէտի պին եւիզ գըբէ չիվիտին պէհէր գըբէյի ճէտիտի եւիզ ղուրուշա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իյանը ախիրէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը իճրա օլունաճաղընտան նումունէսինի կէօրմէք վէ շէրայիթը մուգարրէրէսինի անլամագ իսթէյէնլէրին մագամը ճէլիլի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

20 մարտ 1891 937
Նօ. 29 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԴԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքի նիւմունէ իւզէրինէ գայըն բամուք պէզի տօգուզ եւիզ Թօբ, պէհէր Թօբը էլլի էքի զրուչ.

Տիկէր նէվ իւզէրինէ գայըն բամուք պէզի պին Թօբ, պէհէր Թօբը գըրգ պէշ զրուչ.

Տիկէր նէվ իւզէրինէ գայըն բամուք պէզի տօգուզ եւիզ էլլի Թօբ, պէհէր Թօբը օթուզ տօգուզ զրուչ.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն մուպայէա օլունմագ իւզրէ, մէվգըի մինագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ իւլ մըգտար իւչ նէվ գայըն բամուք պէզլէրի ֆիյաթը մէզգուրէլէրի իլէ, Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ, մարտը բումինին եիրմի ալթընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասալարը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկլիւնտէն իթաարնա, վէ իրթէսի կիւնի սաաթ եւի զօտէ պէչ Թէնզիլիւնէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

20 մարտ 1891 938
Նօ. 30 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԴԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրիտ ֆըրգասընտաքի հայվանաթ խտարէսի իչիւն մուպայէա օլունաճագ էքի եւիզ պին գըյէէ կիւահըն մարտըն եիրմի ալթընճը սալը կիւնիւ գարարը գաթիյի վիրիլէճէկլի վէ իրթէսի կիւնի եւի զօտէ պէչ Թէնզիլիւ գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իթթաարնա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

20 Մարտ 1891 939
Նօ. 31 2—3

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուզիմ էճզաճը Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն Թէրթիպ իթմիշ օլտուղու Կուարանա նամ իլաչը Թօզունտան պիր բաքէթ, պիր աղ չէքէրլի սու իչինտէ էրիտիլիպ իչիլիրսէ, Միկրէն տէնիլէն սաչ աղըրըսը, վէ ասապ աղըրըսը, վէ սայիր էնէճտէ պաշ աղըլարընը տէֆ իտէր։ Սանճը, իսհալ, վէ ամէլէ տախի բէք Ֆայիտէլի տիր։ Աֆիօն վէ պաշգա միւթ կիւլի պայալըգ վիրիճի մուալէճէլէր էերինէ պու մուալէճ գուլլանըլմա տահա էյի տիր, վէ հէյմէտ գանը պիր եէրէ ճէմ իթտիրմէզ։ Հէր պիր գութուտա 12 բաքէթ պուլունուր, իւզէրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն իմզասը վարտըր։

Բարիստէ վիվիէննօզաղընտա 8 Նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳԱՌԼԸՄԱՆ
ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԸՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, Միջագ. Թղթատարատան վրայի յարկը, և Իզմիւռնիա Էվանճէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական և Պելճիքական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քալիքօ, քօրսէ, Թաշկինակ, սեղանի սփռոց, շապիկ, շապկընկեր, ստամոնք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազգեստներ, աւելցած է աւրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի ըրած է նաև պատրաստուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծախ է այնքան, և իւր ընդարձակ՝ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրանքին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 8

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Փանտօրա	4200	Ամֆիօն	3000
Ֆէրօս	4000	Օսպրէա	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիւ	3000
Սէսօստրիս	3250	Բէրսա	3000
Թէպս	3250	Լոտիւս	800
Մակետոնիա	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սէսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ

VIN & SIROP DE DUSART
Au Lactophosphate de Chaux.

Տիւնեատա պուլունան վէ էն զիեատէ շէօհրէթշուար օլան հէքիմլէրին Թէճրիւպէլէրիյլէ անլաշըլմըշ տըր քի, Տիւզար Շարապընտա վէ Շուրուպունտա, լագթօֆօսֆաթ տը չօ նամ էճզանըն էրիմիշ հալտէ պուլունմասը, վիճուտի ինսան իչին, հէր վագըթ վէ հէր սիննտէ միւֆիտ օլմագտա տըր։

Պունլար ըհամիլէ գատընլար իսթիմալ իթտիքլէրինտէ, մասումլարը վիճուտլարինին պիւյիւմէսինէ գօլայլըգ վիրէճէքլէրի չէ օյլէ տա բունըն, մէզքիւր հալտէ օլտուղլարը վագըթտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան իւէթ ֆըրալարըն վէ էմզիքլէրինին տէֆլէրինին տախի մանիի օլուրլար, վէ պունլարը սիւտտանտըր իչիլքլէրինտէ, սիւտլէրի քէսպի գուվէթ իլէ իւքէտիքտէն պաշգա, սիւտ վիրտիքլէրի չօճուգլարըն իւճալըն տէ տէվամը օլմագլըգ գօլայլըգ պուլունմագտա տըր, վէ տիշ չըգարտըգլարընտա ալըր օղըը վէ գաճէթ չէքմէզլէր, վէ ամիլլէրի չէքիլմէզլէր։ Վէ պու մուալիճէլէր, ոլուգ, սօլուճ, գայիֆ, մէճալսըզ վէ պօյնունտա պօղազընտա ուրուր վէ խարալար բէյտա օլան չօճուգլարա վիրիլտիքլէրինտէ, բէք չօգ մէնֆաաթը կէօրիւլէճէկլէրինտէ շիւբհէ եօգ տուր։

Մէզքիւր մուալիճէլէր, սիննէյի ալմըշ օլուպ, վէ գանլարը գայիֆլէնմիշ օլան, վէ միտէ պօզուգլուղու միւպթէլա, վէ բէք եօրկուն պուլունան տաէմլէր իսթիմալ իթտիքլէրինտէ, եէնիտէն քէսպի սըհհաթ վէ գուվվէթ իլէմէքտէ տիրլէր։

Կէօքիւս իլլէթինէ միւպթէլա օլանլար իչին տախի բէք էյի տիր. չիւնքի, ագճիկէրտէ գանլարըն ճէվէլանընա գայրէթ վիրիր, վէ պինաէն ալէյհ քէյֆիյէթէ քէսպի գուվվէթ իթտիրիր։

Վէհասըլ, իշպու Տիւզար Շարապը վէ Շուրուպու, իչթահ աչըպ վէ հազմի Թաամը իլէրու կէօթիւրէճէկլիւնտէն, քէմիքլէր, էթլէր, վէ գանլար, Նիզամընտա քէնտի Թէշէքքիւլլէրինէ տէվամ իտէրլէր։

Պու մուալիճէ պուլունուր Փարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 Նումէրօլու էճզախանէտէ, վէ սայիր Նամտար էճզախանէլէրտէ։ A. C.

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով շինուած ՄԱՌԻԵԱՆԻ ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է, գերընտիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան ջոր. գործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու։ Քինքինայէն նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածւող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է։ Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր աղանդերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւով մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ։ Կը բժշկէ Էրիկ մարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ։ Թ. ՄԱՌԻԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծաւալիչը, Պուլվառ Հօսման, 41, Բարիզ։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. Ժ. Քանձիւք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս։

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունի անընդհատ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մաւրիւօզ հռչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. 24 Յունուար 1890 — Սիրելեաւ.. կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՝ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս. Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով. Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս սպեղանին. անյերկբայ պիտի բուժէ զձեզ. Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՐԸԼՕՐՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղօրէ վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս ռօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Ղալաթիա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
211, Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

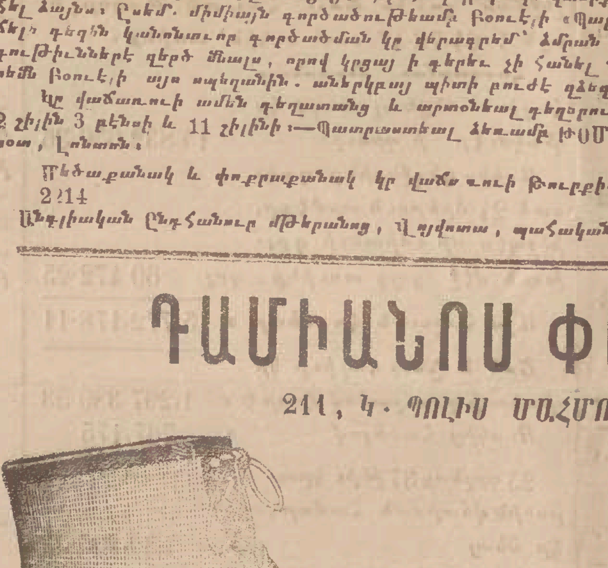

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	ղրշ.	95
Մանթարլը Պօթին	»	75
Պօթին	»	67
Մոյկ	»	140
Մոյկ և կալոշ	»	130

Սկարբին	ղրշ.	52
Գալատական կալոշ	»	45
Կանանց մուճակ	»	35
Կանանց սկարբին	»	40

Ապսպրուածներու վրայ տասը ղրուշ յաւելում կըլայ։ (20)

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՕՐԻ — Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզգայութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, սանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և սանական ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային և սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն և ապառամը. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու [illegible] և է կորուստ [illegible] յառաջ եկած է [illegible]։

Ջղային տկարութեան և առօր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմրցական և ծնայուն է Ակլամադնութեան զգացումներն և սիտանիչք կ'անհետանան հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ ՖՈՍՖՕՏԻՆԸ ջղային հիւթ և ուղեղային գոյացութիւն կ'առնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Ամենական կարողք կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն և մտքին տալով հաւասար և առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ և կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ' կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան և մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան և մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ և կորովութեան և բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատոց ի վեր [illegible] էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ և կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լեցնալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ և առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է [illegible] մին շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England [illegible] փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վտանգաւոր և վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց Ղալաթիա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97։

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՐԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ
ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՌՆՈՒԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիտ Գառպոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնուքը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 2218

EMULSION SCOTT

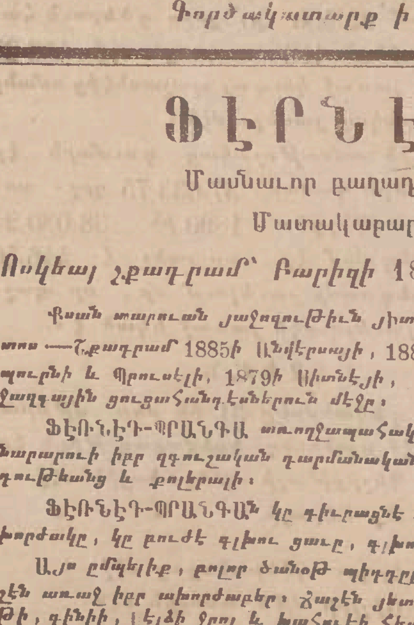

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԸԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ
Իբօֆօսֆիթ [illegible]
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսներն կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԱԷԼ 2218

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքանշան՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է։—Շատ բժիշկները կը յանձնարարեն իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սէլցի ջրոյ և խահուէի հետ։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբերաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՓՈՆՈՄԻ և ՌԷՔՔԻԱ. 2218

Արտօնատէր Օ. ՑԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ